

ŞUBAT 2016

Göç Yollarında

Kaybolan Çocuklar

Suriye'deki çatışmalardan kaçan en az on bin mülteci çocuk, güvenli liman olduğu düşüncesiyle geldiği farklı Avrupa ülkelerinde kayıplara karışmış durumda. Pek çoğunun insan kaçakçılarıyla organ mafyasının eline düştüğü tahmin ediliyor. Cinsel şiddete maruz kalanlar ya da seks işçisi olarak çalıştırılanlar da cabası.

Hâlihazırda Avrupa'ya bir şekilde girmeyi başaran kayıtlı ya da kayıtsız 270 binden fazla çocuk olduğu tahmin ediliyor. Bunların önemli bir kısmı, güvenli bir yere ulaştırılmaları umuduyla bizzat aileleri tarafından yabancı ellere teslim edilerek Avrupa'ya gelmiş. Ne var ki, Almanya ve Macaristan gibi ülkelerde göçmen çocukları kaçırmak için kurulan pek çok şebekenin eline düşüyorlar. Yakalanan kaçakçıların hapishaneleri dolduracak sayıya ulaşmasıysa "küçük bir teselli" sadece.

GÜVENLİ BÖLGENİN GÜVENSİZLİĞİ!

Yasemin KARADAĞ

AB Polis Teşkilatı Europol'un üst düzey yetkilisi Brian Donald'ın geçtiğimiz ayın sonunda Observer'e verdiği röportaja göre, hâlihazırda en az on bin mülteci çocuk Avrupa'nın farklı ülkelerine giriş yaptıktan sonra kayıplara karıştı. Söz konusu haberde ortadan kaybolan çocukların pek çoğunun insan kaçaklığı yapanların eline düştükleri ve cinsel şiddete maruz kaldıkları, daha da kötüsü seks işçisi olarak çalıştırıldıkları düşünülüyor. Geçtiğimiz günlerde İsveç polisinin yayınladığı ikinci bir rapora göre, ülkeye giriş yaptıktan sonra kayıplara karışan çocuk sayısı hızla artmakta. (devamı 2. ve 3. sayfalarda)

**Luxleaks Sonrası
AB Vergi Düzeni**
Melisa TEKELİ
sayfa 4

**Finlandiya'da
Ücret Eşitsizliği**
Dicle KORKMAZ
sayfa 5

**Pizzalardan
Yunan Meclisine**
Maria KONSTANTOPOULOU
sayfa 6

**Brexit 'Out',
AB 'In'**
Onur HAZNEDAR
sayfa 8

**AB Çapında
Muhalefet: DiEM25**
Elâ BİLGİN
sayfa 10-11

**Kuzey Avrupa'da
Sular Durulmuyor**
Aygün KARLI
sayfa 12

**İspanya'da
Hükümet Düşümü**
Eda BEKTAŞ
sayfa 14-15

**İçtimaiyat:
Avrupa'da Dans**
Betül DİNLER
sayfa 16-17

Sayıları on bini aşan bu çocukların elbette hepsinin "kötü niyetli" kimselerin eline düşmediklerini, bir kısmının ailelerine ya da yakınlarına bir şekilde ulaşmış olabileceklerini söyleyen Donald, yalnızca nerede ve kimlerle olduklarını bilmenin mümkün olmadığını söylüyor. Esasında on bin rakamı da oldukça iyimser bir yaklaşımı temsil ediyor. Zira hâlihazırda Avrupa'ya bir şekilde girmeyi başaran kayıtlı ya da kayıtsız toplamda 270 binden fazla çocuk söz konusu. Bu çocukların neredeyse tamamı, bulundukları çatışma bölgelerinden Avrupa ülkelerinde bir aileye veya güvenli bir yere ulaştırılmaları umuduyla çoğu zaman bizzat aileleri tarafından yabancı ellere teslim ediliyor. Özellikle Almanya ve transit nokta olarak kullanılan Macaristan

'da göçmen çocukları kaçırarak için kurulan pek çok sayıda şebeke tespit edildiği ve bölgedeki hapisanelerin yalanan insan kaçakçılarıyla dolu olduğu belirtiliyor. Europol, ülkelerindeki savaştan kaçan göçmenleri fahiş miktarlar karşılığında Avrupa'ya ulaştırma vaadinde bulunan insan kaçakçılarıyla, sonrasında onları türlü işlerde kullanmayı planlayan kaçakçılar arasındaki işbirliğine/bağlantıya da dikkat çekiyor. Avrupa'nın altında ezildiği mülteci problemi gittikçe korkunç boyutlara ulaşıyor. Özellikle 2011'de patlak veren Suriye'deki iç savaşla birlikte ülkesini terk etmek zorunda kalan insan sayısı İkinci Dünya Savaşı sonrası en yüksek sayıya ulaşırken bu insanların sığınmaya çalıştıkları Avrupa ülkelerinde baş etmek zorunda kaldıkları

diğer problemler de sürecin doğal bir sonucu haline gelmeye başladı. Ülkelerindeki iç savaşın pençesinden kurtulabilmek umuduyla ellerinde avuçlarında ne varsa tanımadıkları insanlara vererek iyi bir hayata kavuşmayı ümit eden insanların hayalleri, yıllardır ya bindikleri teknelerde ya da havasızlıktan can verdikleri kamyonlarda son buluyor. Şansları yaver giderse ve bir şekilde hayatta kalmayı başarırlarsa da bu insanların kaderleri değişmiyor. İlk kez geçtiğimiz Ağustos'ta Avusturya-Almanya sınırında küçük bir kamyonunda 71 kişinin havasızlıktan öldüğü haberinden birkaç gün sonra yine aynı bölgede bu kez dört çocuğun ölmek üzereyken bulunduğu haberleri sosyal medyaya düşmüştü. 71 kişinin öldüğü kamyonun şoförünün insan

kaçakçılarıyla işbirliği içerisinde olduğu ortaya çıkarılmıştı. Sonrasında Europol'un bölgede başlattığı soruşturmalar neticesinde Batı Balkanlar'da göçmenleri illegal yollardan getiren insan kaçakçılarının bölgedeki suç çeteleriyle işbirliği içerisinde olduğu ve sınırlardan geçirilen göçmenlerin uyuşturucu satıcısı, seks işçisi ya da kara para aklama gibi işlerde çalıştırılmak üzere pazarlandıkları ortaya çıkarılmıştı. Kısa bir süre sonra da bu zorlu yolculuğa tek başına çıkmak zorunda kalan çocukların yaşadıkları insanlık dışı koşullara bir yenisi daha eklendi ve Avrupa'ya bir şekilde varmayı başarabilenler bu kez de bir anda ortadan kaybolmaya başladı.

Avrupa yolundaki mültecilerin bitmeyen çilesi

BM Mülteciler Yüksek Komiserliği'nin (UNHCR) raporlarına göre, ağır kış koşullarına rağmen günde iki binden fazla insan ülkesini terk ederek Avrupa'ya varabilme umuduyla bu zorlu yolculuğa çıkıyor. 2015'te Avrupa'ya varmayı başaran 270 bin çocuktan yüzde 10'unun deniz yoluyla İtalya'ya, yüzde 26'sının da Yunanistan'a ulaştığı biliniyor. UNHCR'nin raporuna göre, İtalya'ya giriş

yapan 15 bin çocuğun yüzde 29'su Eritre, yüzde 13'ü Suriye, yüzde 11'i Mısır, yüzde 9'u Somali ve yüzde 7'si de Nijerya'dan sığınmış. Tek başına bu yolculuğa çıkan çocuk sayısının da önceki yıllara kıyasla hızla arttığına dikkat çekiliyor. 2014'te 23 binden fazla çocuk Avrupa'nın çeşitli ülkelerine sığınma başvurusunda bulundu. 2015'e gelindiğinde bu rakam yalnızca İsveç'e sığınma başvuru

rusunda bulunan çocuk sayısını gösteriyordu. 2016'nın ilk altı haftasında 80 binden fazla mülteci/göçmen ülkesini terk ederek Avrupa için yollara düştü. Bunlardan 410'uysa Akdeniz'in sularında yaşamını yitirdi. Geçtiğimiz Eylül'de boğulduktan sonra ölü bedeni Bodrum'da kıyıya vuran üç yaşındaki Suriyeli Aylan Kürdiden sonra 340 bebek/çocuk daha boğularak yaşa-

masını yitirdi. Ancak, uluslararası toplumu ayağa kaldırmak için ölü bedenlerin kıyılara çarpması gibi insanların yüklerine dokunan trajik görüntülerin var olması da gerekiyordu ki, ölen 340 çocuk için de insanlık az da olsa rahatsız olabilsindi. IOM, UNHCR ve UNICEF, Akdeniz'de boğularak yaşamını yitirenlerin sayısının her geçen gün hızla arttığını söylüyor. Eylül 2015'ten beri her gün orta-

lama iki çocuk Akdeniz’de boğularak yaşamını yitirmiş. Bu sayı geçtiğimiz yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 35 artmış durumda. BM Mülteciler Yüksek Komiseri Flippo Grandi, insan kaçakçılığı yapanlarla mücadelede daha organize olunması, çocuk ölümlerinin önüne geçilmesi ve en azından çocukların güvenli bir şekilde Avrupa’ya ulaştırılması için stratejilerin geliştirilmesi gerektiğini söylüyor. Grandi, Suriyeli mültecilerin Avrupa ülkelerine kabul edilmesi hususunda sorumluluğun paylaşılması gerektiğini ve bu konunun 30 Mart’ta Cenevre’de gerçekleşecek toplantıda görüşüleceğini söylüyor. Her gün ortalama iki çocuğun boğularak öldüğü istatistiği esas alırsa, o zamana kadar yaklaşık seksen çocuk daha boğularak can verebilir.

Savaşın, fakirliğin, kaosun ortasına doğmuşsanız “her türlü sonunuz ölüm” diyor adeta yaşananlar, ya ülken-deyken ya ülkeden kaçarken ya da tam kurtuldum derken veda etmek zorunda kalırsın zaten hiçbir zaman sahip olamadığın hayata. Avrupa’nın refah devletleri artık “mülteci problemi”nin altından kalkamıyorlar ya da kalkmak istemiyorlar. Uluslararası örgütler de hazırladıkları raporlarla, düzenlenen toplantılarla olan biteni sayılarla belgelemekten başka bir işe yaramıyor. Mülteci-

leri kabul eden devletler de oldukça garip, insan onurunu aşağılayan uygulamalarıyla adeta birbirleriyle yarışıyor. Galler’de Suriyeli mültecilere statüleri verilene kadar konaklamalarının sağlandığı yerlerde, mültecilerin yemek alabilmeleri için bileklerine “kırmızı bileklik” takılması, Danimarka’da mültecilerin üzerlerindeki nakit ve değerli eşyalara el koyulmasına izin veren yasa tasarısının Parlamento’da kabul edilmesi bu örneklerden yalnızca ikisi. Şimdi de Avrupa’nın ve dünyanın gündemini Avrupa’da insan kaçakçılarının eline düşen ve türlü kirli işlerde çalıştırıldıkları düşünülen on binlerce kayıp mülteci çocuk kaplıyor. Öte yandan, Oxford Üniversitesi’nden çocuk göçmenler ve illegal göç üzerine çalışan Nando Sigona, Avrupa’da kaybolan çocukların insan kaçakçılarının eline düştüğü haberinin gerçeği yansıtmadığını söylüyor. Sigona ve ekibinin 2014’te gerçekleştirdiği “Unravelling the Migration Crisis” ve “Becoming Adult: Conceptions of futures and wellbeing among former unaccompanied minors” adlı iki proje de kaybolan çocukların akıbetinin pek de insan kaçakçılarıyla alakalı olmadığını gözler önüne seriyor. Söz konusu iki projenin de alan araştırması içlerinde Yunanistan, İtalya ve Birleşik Krallık’ın da bu-

lunduğu AB ülkelerinde gerçekleştirilmiş. Her iki proje de Avrupa’ya varmayı başaran yalnız çocukların/gençlerin yaşadıkları bir başka sıkıntıyı ortaya çıkarıyor. Herhangi bir Avrupa ülkesine ilk vardıklarında kaydı alınan çocuk göçmenler, bulundukları ülkeye resmi olarak sığınma başvurusu süreci başlatılacağı esnada ortadan kayboluyor. Söz gelimi, 2015’te İtalya’ya girişte kaydı yapılan çocuklardan yalnızca yüzde 40’ı sığınma başvurusunda bulunmuş. Geri kalan yüzde 60’sa yetkililer tarafından “kayıp” ilan ediliyor. Çocuklar resmi sığınma başvurusunda bulunmaktan imtina ediyorlar, çünkü resmi sığınmacı statüsünün alınabilmesi için geçen süre oldukça uzun. Pek çoğu daha yola çıkmadan önce insan kaçakçılarına borçlanarak yola çıktığından ya da pek çoğunun bakmakla yükümlü olduğu bir ailesi olduğundan vardıkları ülkede bir an önce çalışmaya başlamak zorunda. Dolayısıyla uzadıkça uzayan sığınma başvurusu süreciyle vakit kaybetmek istemiyorlar. Öte yandan 17 yaşındaki Afrikalı Ali, Sicilya’da tutuldukları merkezden neden kaçtığını anlatırken olayın bir başka yüzünü daha bizlere gösteriyor: “Tutulduğumuz yerde özgür değildik. Dışarı çıkmaya izinli değildik. Sürekli uyumaya zorlanıyorduk. Telefon yok,

internet yok, kimseye ulaşamıyorduk. Bizimle ilgilenen görevli buradan ayrılmamız gerektiğini söyledi. Bir kısmımız gitmeye bir kısmımız da kalmaya karar verdi.” Ali’nin yanı sıra tutuldukları merkezden kaçan 17 yaşındaki Mohammed de 10 yaşındaki kardeşiyle bu zorlu yolculuğa çıkan 17 yaşındaki Fatima da benzer nedenlerle kaçtıklarını söylüyor: “İki ay yemek yoktu, kıyafet yoktu. Tıbbi yardım almadık. Hiçbir şeyimiz yoktu.” Ortadan kaybolan bu çocukların bir kısmının para kazanabilmek için insan kaçakçılarının eline düşmesi muhtemel. Ancak Europol’un açıklamalarının aksine, bu çocukların kaçakçıların ellerine düşmelerinin nedeni bizzat kabul edildikleri ülkelerin bu süreçte izledikleri politikalar gibi görünüyor. Ortadan kaybolma vakalarının en fazla rapor edildiği ülkelerden biri olan Birleşik Krallık’ın ülkeye gelen çocukları Afganistan, Irak gibi ülkelere geri yolladığı haberleri ortalarda dolaşıyor. Nando Sigona, tek başına AB ülkelerine varan bu çocukların ivedilikle aileleriyle bir araya getirilmesinin tek çözüm olduğunu söylüyor. Öte yandan mültecilere ilişkin gelişmeler gösteriyor ki, belki de en baştan beri AB’nin asıl derdi mültecileri kurtarmak değil, mültecilerden kurtulmaktır.

Luxleaks Sonrası AB Vergi Düzeni

Melisa TEKELİ

Avrupa basınında bilinen adıyla Luxleaks ya da Türk basınına yansıdığı şekliyle Lüksemburg skandalı, 2014 sonunda patlayan, bir süre gündemi işgal eden ancak daha sonra unutulmuş önemli bir konu. Luxleaks, 2014 sonunda bir skandal olarak tanımlandı, 2015 içinde basında geri plana itilmiş gibi görünse de araştırma ve soruşturmalar devam etti, Ocak 2016 içerisindeyse ilk sonuçlarını verdi: AB'nin yeni vergi düzenlemesine göre Google, Facebook, Amazon gibi uluslararası şirketler artık Avrupa'da gelirlerini ve vergi hesaplarını resmen belirtmek zorunda.

Peki, neydi Luxleaks? Lüksemburg'da AB üyesi diğer ülkelere bildirilmeden yapılan vergi uygulamalarıyla haksız kazanç sağlandığına ilişkin belgeler açığa çıktı. Küresel şirketlerin elde ettikleri kârı Lüksemburg'da küçük şirketler açıp buralara aktardığı ve bu yolla vergilerin bir kısmından muafiyet sağlandığı iddia edildi. Farklı ülkelere 40 gazete, Uluslararası Araştırmacı Gazeteciler Konsorsiyumu (ICIJ) eşgüdümünde, Lüksemburg'un 340 küresel şirketle yaptığı 28 bin sayfalık vergi anlaşmalarını inceledi ve belgeleri yayınladı. İngiltere'den Guardian, Fransa'dan Le Monde, Almanya'dan Süddeutsche Zeitung ve İsviçre'den Tages-Anzeiger bunlardan bir kaçıydı. İncelemeler sonunda anlaşmaların, küresel şirketler adına başta PricewaterhouseCoopers (PwC) olmak üzere Deloitte, Ernst&Young ve KPMG gibi dünyaca ünlü danışmanlık şirketleri aracılığıyla Lüksemburg devletiyle müzakere edildiği belirlendi. PepsiCo, FedEx, Procter & Gamble, Amazon, Ikea, Deutsche Bank, E.ON ve Fresenius Medical Care (FMC),

Koch Industries, Disney, Skype, Starbucks, Fiat, Vodafone, LVMH, Burberry ve Weight Watchers bu şirketlerden bazıları. Tabii bu şirketler, daha yasal çerçeve içinde hareket ettiklerini öne sürdü.

Uluslararası Şeffaflık Örgütü ise yaptığı açıklamada, dünyanın en büyük 500 firmasından 170'inin ara merkez, paralel merkez ya da şubelerinin Lüksemburg'da yer aldığını belirtti. Lüksemburg'da firmalar için ilan edilen genel geçerli vergilendirme oranı yaklaşık yüzde 29. Ancak "gelişmiş vergi anlaşması (advanced tax rulings)" adı verilen karmaşık istisnalar, özel indirim ve muafiyetler aracılığıyla bu oran yüzde 1'e kadar geriletilmiş. Tüm bu oranları, sayıları, anlaşmaları bir kenara bırakıp konuyu en basite indirirsek Luxleaks Skandalı, Avrupa'nın başka bir ülkesinde ödenmesi gereken milyarlarca Euro verginin, Lüksemburg'da, Lüksemburg yetkililerinin de onayıyla ödenmemesi demek.

Bu skandalda, taraflardan birinin küresel şirketler ve danışmanları olduğu konusunda bir fikir ayrılığı olmadı. Ancak Lüksemburg'daki "suçlu" için farklı görüşler ortaya atıldı: Kimilerine göre Lüksemburg yetkilileri, kimilerine göre Lüksemburg hükümeti, kimilerine göre ise sadece Lüksemburg Vergi Dairesi'yi sorumlu olan işin daha ilginç kısmıysa, anlaşmaların yapıldığı dönemdeki Lüksemburg yönetimine bakınca başlıyor: 18 yıl boyunca Lüksemburg'un başbakanlığını yapmış ve 1 Kasım 2014'te AB Komisyonu başkanlığını devralmış Jean-Claude Juncker. Juncker, skandal ortaya çıkınca "eğer soruşturma açılırsa görevimi suistimal etmeyecek, soruşturmanın gidişatı üzerinde

herhangi bir etkide bulunmayacağım" açıklamasını yapmıştı. Luxleaks'in önce AB Parlamentosu'na sonra da Komisyon'a taşınmasıyla beraber Juncker için de parlamentoda gensoru önergesi verildi ama sonra da iptal edildi.

Luxleaks AB içinde, özellikle küresel şirketlere yönelik vergi düzenlemelerinin yapılması gerektiğini gösteren büyük bir skandal olarak patladı. Ancak AB'nin aldığı kararın tek nedeni Luxleaks değil. AB üyesi bir kaç ülkede daha Lüksemburg'dakine kıyasla daha küçük çaplı ancak gidişat açısından benzer olaylar yaşandığı ortaya çıktı. Bunlardan biri Hollanda. Hollanda'da da "gelişmiş vergi anlaşmaları" aracılığıyla özellikle Starbucks'ın vergi kolaylıklarından yararlandığı belirtildi. Hollanda Maliye Bakanlığı, Starbucks ile yapılan düzenlemenin uluslararası kurallara uygun olduğunu öne sürse de Komisyon'un bu konuya da bakışı oldukça sert oldu. Benzer bir olay İtalya ve Apple arasında da yaşandı. Apple'ın İtalya'da elde ettiği kazancı Avrupa merkezinin bulunduğu İrlanda'ya aktararak bu ülkede vergilendirdiği ortaya çıktı. İrlanda'da kurulumlar yaptığı İtalya'ya kıyasla çok daha düşük. Apple sözcüleri başlangıçta bu iddiaların temelsiz olduğunu açıklasa da daha sonra İtalyan hükümetiyle uzlaşmaya gidip 2008-2013 ödemesi gereken 880 milyon Euro'luk borcun yerine 318 milyon Euro ödemeyi kabul etti.

Başta Luxleaks olmak üzere birçok AB üyesi ülkede görülmeye başlayan küresel şirketlerin gelirini açıkça bildirmeme, özel vergi anlaşmalarıyla bir nevi vergi kaçakçılığı yapma ve kazanç sağlanan ülke yerine daha uygun

vergi oranlarına sahip ülkeler üzerinden vergi ödeme uygulamaları önce AB Parlamentosu'nda daha sonra da Komisyon'da büyük ses getirdi. Komisyon haksız rekabet şüphesiyle soruşturma başlattı. Küresel şirketlerin artık Avrupa'da gelirlerini ve vergi hesaplarını resmen belirtmesi zorunluluğunu kapsayan yeni vergi düzenlemesi de böylece ortaya çıktı.

AB Komisyonu'nun Ekonomik ve Mali İşlerden Sorumlu Üyesi Pierre Moscovici, bir basın toplantısı düzenleyerek vergi kaçırmadan dolayı her yıl 50 ile 70 milyar Euro kaybettiklerini belirtti ve "bu düzenlemelerle çok uluslu şirketlerin AB içinde iş yapan diğer küçük şirketlerle aynı vergi kurallarına uyması sağlanacak. Şirketlerin karlarını vergi cenneti tabir edilen yerlere götürmelerinin önüne geçilecek" dedi. Benzer bir açıklama, soruşturmanın başında AB Komisyonu Rekabette Sorumlu Üyesi Margrethe Vestager'den de gelmişti: "Bir firmanın ön vergi bildirimiyle vergi yükünü yapay olarak düşürmesi, AB hukukuna uygun değildir, yasalara aykırıdır."

AB yetkilileri ve üye ülkeler bu yeni vergi düzenlemesiyle geçmişte yaşanmış vergi skandallarının önüne geçmeyi hedefliyor. Teorik olarak bakıldığında küresel şirketlerin açıklığa ve şeffaflığa uygun davranma zorunluluğu yerinde bir karar olarak görünüyor. Ancak bu şirketler vergi muafiyeti sağlamak için yeni yöntemlere başvuracak mı, AB düzenlemeleri yeterince caydırıcı mı, vergi skandalına neden olan küresel şirketlerin ödemesi gereken miktar tahsil edilebilecek mi ve bu şirketlere ya da anlaşma yapan devletlere bir yaptırım uygulanacak mı soruları cevapsız kalıyor.

Finlandiya'da Ücret Eşitsizliği

Dicle KORKMAZ

1 Euro ≠ 83.4 sent

Finlandiya, cinsiyet eşitliğinden söz açıldığında ilk akla gelen ülkelerden birisi. Kadınlara seçme ve seçilme hakkı Rusya'ya bağlı bir dükalık iken 1906 yılında verilmiş. 1907 yılında Parlamento'da 19 temsilciyle yer alan kadınlar, 2015 itibarıyla 200 üyeli Parlamento'nun yüzde 42'sini temsil etmekte. İşgücü piyasasında kadın istihdam oranı 2014 yılında yüzde 68 iken, erkek istihdam oranı yüzde 69. Kadının çalışma hayatındaki yeri tartışma konusu olmadığı gibi, sosyal refah devletinin sunduğu olanaklarla çalışma hayatıyla özel yaşam arasındaki denge de sağlanmış. Ücretli/ücretsiz annelik izinleri, babalık izni ve çocuk bakımı konularında ebeveynlere sunulan imkânlar, Finlandiya'nın dünya mutluluk indeksinde altıncı sırada yer almasında kuşkusuz pay sahibi. Ancak, eşitlikçi toplum ve kadın dostu ülke imajına rağmen cinsiyet eşitliğinin bu ülkede dahi tam olarak gerçekleştiğini söylemek zor görünüyor. Bu görüşü savunanların sıklıkla başvurdukları örnekse "cinsiyete dayalı ücret farkı".

Kadın ve erkeğin saatlik brüt ücretinin ortalamasının farkı hesaplanarak bulunan bu fark, 2015 yılında Finlandiya'da bir erkeğin her kazandığı 1 Euro'ya karşılık kadının 83.4 sent kazandığı anlamına geliyor. Buna göre, kadınlar 1 Kasım tarihi itibarıyla son maaşlarını almış ve yılın geri kalanını ücretsiz çalışmış oluyorlar. Ancak bu

fark, sözleşmelerin niteliği (yarı zamanlı-tam zamanlı), çalışma saatleri, sektör, meslek, yaş ve eğitim düzeyi gibi değişkenleri dikkate almıyor. Tüm değişkenler sabitlendiğindeyse cinsiyete dayalı ücret farkı yüzde 10'un altında seyrediyor. Yüzde 10'un altındaki oran, aynı yaşta, aynı eğitim düzeyinde ve aynı iş kolunda çalışan kadın ve erkeğin aldıkları ücretler arasındaki farkı temsil etmekte. Dolayısıyla, söz konusu değişkenlerin cinsiyete dayalı ücret eşitsizliğini açıkladığı ve yüzde 10'un altındaki farkın esas olarak "ayrımcı" olduğu da ifade edilmekte. Hangi oran alınırsa alınsın, ücret farkı doğrudan emekli maaşlarını da etkilediğinden, genel olarak kadının yaşam standardının erkeğe göre daha düşük olmasına yol açtığı savunulmakta.

Yapılan çalışmalar kadının 83.4 sent kazanmasına neden olan ayırımın büyük ölçüde kadınların ve erkeklerin çalıştığı sektörler arası farktan kaynaklandığını ortaya koymuş. Cinsiyete dayalı sektörel ayırım Finlandiya'da hala çok güçlü ve AB ortalamasının üzerinde. Sektörel fark, kadınların yoğunluklu olarak çalıştığı alanlarda ve işkollarında daha düşük ücretler ödenmesi sonucunu doğuruyor. Çocuk bakımı, sağlık hizmetleri, büro hizmetleri ve temizlik işleri kadınların yoğunlukla çalıştığı sektörler. Bu sektörlerin yüzde 90'ını kadınlar oluşturuyor. Annelik izinlerinin de

ücret farklılığının temel nedenlerinden biri olduğu ifade edilmekte. Bu izinlerin kadınların kadrolu işler için daha az tercih edilmesine neden olduğu ve alınan ücrete ve dolayısıyla emeklilik maaşlarına yansıdığı da belirtilmekte.

Öte yandan temel tartışmaya, erkeğin 1 Euro kazanırken kadının 83.4 sent kazanmasının sözleşmelerin niteliği, çalışma saatleri, sektör, meslek, yaş ve eğitim gibi değişkenlerle açıklanıp açıklanmayacağı konusunda yoğunlaşıyor. Bu konuda iki farklı görüş öne çıkıyor. Birinci görüş tüm bu değişkenlerin "kişisel tercih"lerle ilişkili olduğuna dayanıyor. Bu iddiaya göre, kadınların ev işleriyle ilgili sorumlulukları veya iş hayatında verilen aralar kadınların işgücü piyasasına katılımına etkide bulunmakta. Dolayısıyla, ücret farkının istihdam politikalarıyla veya iş verenin uygulamalarıyla ilgili olmadığı belirtilmekte. Aynı şekilde, yaş ve eğitim gibi bireysel farklılıkların üretkenliği ölçmekte etkili olduğu, ücretle belirlendiği savunulmakta. Dolayısıyla, bu görüşe göre değişkenler kontrol altına alındıktan sonraki fark ayrımcı olarak değerlendirilmeli (Finlandiya için yüzde 10'un altı).

İkinci görüşse, mevcut ücret eşitsizliğinin bireysel farklılıklarla, kariyer süresi ve ailevi nedenlerle açıklanamayacağını iddia ediyor. Finlandiya'da kadınların kariyeri-

nin erkeklerden ortalamada sadece bir yıl daha az olduğu ve kadınların daha eğitilmiş olduğu ifade edilmekte. Ücret farklılığını açıklamakta kullanılan değişkenlerin toplumsal yapıdaki ayrımcılığı yansıttığı savunulmakta. Buna göre, kurumsal kurallar, istihdam politikaları ve işverenin uygulamaları işgücü piyasasında kadına ve erkeğe sunulan fırsatları, işin değerini ve istihdam piyasasındaki şartları belirlemekte. Bu durumda kadınların neden daha düşük ücretli işleri tercih ettiği ve kadın istihdamının yoğun olduğu işlerin neden daha düşük ücretlendirildiği sorgulanmakta. Aynı şekilde motivasyon veya işe bağlılık gibi ölçülemeyen değişkenlerin ücret farklılığına yol açabildiği de iddia edilmekte. Dolayısıyla, kadın ve erkeğin mesleki farklılıklarının bireysel tercihler ya da üretkenlikle açıklanamayacağı, aksine bu durum karar alma mekanizmasıyla ilgili olduğundan işgücü piyasasının ayrımcılığından kaynaklandığı ifade edilmekte.

Her ne kadar Finlandiya 145 ülke arasında yapılan uluslararası karşılaştırmada İzlanda ve Norveç'in ardından en iyi üçüncü ülke konumunda olsa da, cinsiyete dayalı ücret eşitsizliği kadın hakları savunucularının temel konularından biri olmaya devam edecek gibi görünüyor.

Pizzalardan Yunan Meclisine

Maria KONSTANTOPOULOU

Vasilis Leventis'in Genel Başkanı olduğu Merkeziler Birliği Partisi, 20 Eylül 2015'te yapılan genel seçiminde alınan yüzde 3.43 oy ve çıkarılan dokuz milletvekiliyle hem de partinin kuruluşundan tam 23 sene sonra ilk defa Yunan Parlamentosu'na girmeyi başardı. Bu nedenle Vasilis Leventis'in hikâyesine kısaca bakmakta fayda var. Cunta döneminde Politeknik Üniversitesi'nde öğrenci olan Leventis, cuntacılar karşı bildiri dağıttıktan sonra aktif siyasete PASOK Partisi'nin kuruluşuyla başlar. Her ne kadar partinin kurucu üyesi olsa da uzun süre PASOK'ta kalmaz. PASOK tek başına iktidara geldiğinde, partinin kuruluş felsefesinden uzaklaştığı gerekçesiyle istif eder ve bağımsız bir yol izlemeye başlar. 1982'deki yerel seçimlerde Pire Büyükşehir Belediye Başkan adayı olur. 1984'te Yunanistan'ın ilk çevreci partisini kurar ve aynı sene Avrupa seçimlerine katılır. Bu seçimlerde sadece sekiz bin 816 oy alır. 1986'daki yerel seçimlerdeyse Atina Bü-

yükselir Belediye Başkan adayı olur ve bu sefer de toplam iki bin 352 oy alır. 1992 seçimlerinde aday olduğu Atina ikinci bölgede toplamda 114 bin oy alınca Yunan kamuoyunda tanınmış bir yüz olmaya başlar. Leventis bu süreçte sadece siyasete değil medyaya da adım atar. 1990'da "Kanal 67" isimli televizyon kanalını kurar ve bu kanal 1993'te adını "Kanal 40" olarak değiştirir. Leventis'in televizyon programlarını genellikle gece uykusu kaçanlar seyreder ve programları alay konusu olur. Kendisiyle o kadar çok alay edilirdi ki, program sırasında ona pizza gönderilirdi. Hatta 1994'te katıldığı bir televizyon programında kendisiyle sürekli alay eden sunucu Pannos Panagiotopoulos'un kanalla sözleşmesi feshedilir. Gelgelelim, uzun yıllar sonunda Leventis'in bütün çabaları meyve vermeye başlar ve Eylül 2015 genel seçimlerinde başında olduğu Merkeziler Birliği Partisi, dokuz milletvekili kazanarak Yunan Parlamentosu'na girme-

yi başarır.

Merkeziler Birliği Partisi'nin programına ana hatlarıyla bir göz atarsak, program ekonomi alanında Yunanistan Krizi'nin üstesinden gelinmesi konusunda şunları öneriyor: Emekli olanlara çalışma yasağı (emekli maaşı 1000 Avro ve üzerindeyse); kişinin emekli maaşının dışında başka bir geliri varsa ve bu gelirle geçinebiliyorsa, bu durumda kişinin emekli maaşının yasaklanması; devletteki bütün tembellerin işten çıkarılması; milletvekillerinin imtiyazlarının ortadan kaldırılması; milletvekillerinin görev süresinin 12 seneye sınırlandırılması; Başbakan'ın görev süresinin 8 senenin sonunda sona ermesi; milletvekilinin akrabası olarak meclise girenlerin derhal kovulması; devletin her sene KDV'den 10-12 milyar Euro gelir kaybetmesinden dolayı merkezi bir elektronik sistemin kurulması; herkese internete erişim hakkı verilerek bireylerin karar-alma mekanizmalarında aktif bir role sahip olması ve

böylece katılımcı demokrasinin genişletilmesi; din ve devlet ilişkilerinin yeniden belirlenmesi ve kilisenin devletin alanına karışmayarak kendi alanına çekilmesi; devletin siyasi partilere mali yardımda bulunmasını düzenleyen yasanın kaldırılması; dış politika konusunda Yunanistan'ın daha aktif bir rol oynaması, Türkiye'yle olan ilişkilerin geliştirilmesi ve Türkiye'nin AB üyeliği konusunda desteklenmesi; AB'nin güçlenebilmesi için Rusya'nın mutlaka AB'ye üye olması; eğitim konusunda köklü bir reform yapılması, üniversitelerin üzerindeki partilerin etkisinin kaldırılması ve maliyetlerinin yüksek olması nedeniyle özel üniversitelerin kurulmaması.

Partisinin bu programına bakarak Leventis'in Yunanistan'da dönüşümü hedeflediği görülmekte ancak Leventis'in insanları ikna edemeyeceği ve uzun bir süre Yunan siyaset sahnesinde devam edip edemeyeceğini zaman gösterecek.

ATAUM

e-bülten

İletişim

Adres: Ankara Üniversitesi Avrupa Toplulukları Araştırma ve Uygulama Merkezi (ATAUM)
Cemal Gürsel Caddesi, 06590 Cebeci, Ankara

Telefon: 0 (312) 362 07 62

Faks: 0 (312) 320 50 61

Web: www.ataum.ankara.edu.tr/ebulden

E-posta: ataum@education.ankara.edu.tr

Editör: Erdem DENK

Tasarım: Turan BACI - Erdem DENK

* Yazılarınızla katkıda bulunmak için denk@ankara.edu.tr adresine email atabilirsiniz.

* ATAUM E-Bülten'de yer alan yazılar ve görüşler tamamen yazarlarına aittir. ATAUM'un resmi görüşü değildir.

* Bu e-bülten içinde yer alan özel kullanım lisanslı tüm yazı ve görsellerin bütün hakları ATAUM'a aittir.

* Bu e-bülten, kaynak gösterilerek kopyalanabilir, dağıtılabilir, basılabilir.

Sahibi: ATAUM adına Sanem BAYKAL • **Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:** Erdem DENK • **Yayının Türü:** Süreli (Aylık) • **Basım Yeri:** Hermes Ofset Ltd. Şti., Kazım Karabekir Cad. Murat Çarşısı 39/16 İskitler/ANKARA Tel: 0(312) 341 01 97 • **Basım Tarihi:** 07. 03. 2016

Portekiz'de Cumhurbaşkanlığı Seçimleri

Ayşe Elif YILDIRIM

24 Ocak 2016'da 9.6 milyon Portekizli seçmen cumhurbaşkanını belirlemek için sandık başına gitti. Bu seçimler, özellikle kriz sonrası ekonomik durumun düzeltilmesi için atılan adımlar ve politik çalkantıların ardından gerçekleştiği için bir hayli önem taşıyordu. Seçimlerin önemi ne rağmen katılım oranı yüzde 48.8'le rekor seviyede düşük oldu. Seçimden merkez-sağ partilerinin desteğini alan Marcelo Rebelo de Sousa galip çıktı. İki dönemdir cumhurbaşkanlığı koltuğunda oturan Anibal Cavaco Silva'nın Portekiz Anayasası gereği tekrardan seçilme şansı bulunmuyordu.

Rebelo de Sousa'nın merkez-sağ partilerinin desteğini alması, özellikle Kasım'da düşen merkez-sağ hükümetin yerine kurulan sosyalist hükümetle arasının nasıl olacağı sorularının yüksek sesle sorulmasına sebebiyet vermişti. Rebelo de Sousa, bu konuda oldukça ılımlı bir politika izleyerek, hükümete zorluk çıkarmak istemediğini, cumhurbaşkanının görevinin istikrarsızlık yaratmak değil istikrar sağlamak olduğunu seçim kampanyalarında dile getirdi. Nitekim yüksek bir oy oranıyla seçilmesinin ardındaki nedenlerden birinin de bu olduğu söyleniyor. Bu tutumunu Euronews'a verdiği bir röportajda şu anki hükümetin kemer sıkma politikalarını azaltmakla alakalı düşünceleri sorulduğunda da tekrar belirtmişti: "Bir yandan bu bana adaletli geliyor. Çünkü Portekiz halkı, son yıllarda kaçınılmaz bir şekilde,

hükümetin finansal durumunu düzeltmek için attığı adımlar nedeniyle oldukça fazla cefa çekmek zorunda kaldı. Zaten yapmak zorunda kaldıkları fedakarlıkların üzerine daha fazla fedakarlık istemek mümkün değildi. Ama diğer yandan, bu tedbirlerin finansal kaymalara yol açmamak adına çok iyi dengelenmesi gerekiyor." Aynı röportajında hükümetin zorlayıcı iki görevinden birinin finansal kaymalara yol açmadan sosyal adalete ulaşmak, diğerininse politik destek tabanıyla alakalı sorunlardan kaçınmak olduğunu belirtiyor. ATAUM E-Bülten'in önceki sayılarında da ele alındığı üzere, şu anki hükümet sosyalist parti ve aşırı sol partilerin yaptığı son dakika koalisyonu sayesinde kurulmuştu. Rebelo de Sousa, böyle bir durumla karşılaşsa, bu krizi çözmek için elinden geleni yapacağını güvencesini verdi.

Rebelo de Sousa'nın seçilmesinin ardındaki sebeplerden bir diğerininse aslında kendisini tanıtmak için çok da çaba harcamak zorunda kalmaması gösteriliyor. Rebelo de Sousa, bir hukuk profesörü ve sık sık televizyonlarda yaptığı karizmatik politik yorumlar nedeniyle ülke genelinde oldukça popüler. Hatta kendisi halk arasında "Profesor Marcelo" olarak biliniyor.

Marcelo Rebelo de Sousa, sayılan oyların yüzde 52'sini alarak ilk turda seçilmiş oldu. Rebelo de Sousa'nın en yakın rakibi bağımsız aday Antonio Sampaio da Novoa

ise oyların sadece yüzde 23'ünü alabildi. Rebelo de Sousa, birkaç belediye hariç ülkedeki bütün bölgeleri kazanarak büyük bir başarıya da imza atmış oldu. Ancak Rebelo Sousa'nın aldığı bütün oylar toplamda 2.4 milyona denk geliyor. Portekiz'in toplam nüfusunun 10.6 milyon olduğu düşünülürse, aslında bakılırsa bu oran oldukça düşük bir sayıya tekabül ediyor.

Portekiz yasalarına göre cumhurbaşkanlığı seçimlerinde ilk turda seçilebilmek için toplam oyların yüzde 50'sinden bir oy fazla almak gerekiyor. Eğer ilk turda adaylardan hiçbiri bu oranı geçemezse ikinci tur seçimleri yapılmak durumunda. İkinci tursa en fazla oy alan iki aday arasında gerçekleştiriliyor. Eğer ilk turda sonuç alınamayıp, ikinci tur seçimleri 14 Şubat'ta gerçekleşecekti.

Rebelo de Sousa dışında on aday daha cumhurbaşkanlığı koltuğu için yarışıyor. Bu Portekiz tarihinde bir rekor olarak anılıyor. Bundan önce en fazla altı aday cumhurbaşkanlığı yarışlarına katılabiliyordu. Bu seçimlerde aday olabilmek için seçimlerden bir ay önce yedi bin 500 destek imzasıyla Portekiz Anayasa Mahkemesi'ne başvurmak gerekiyor. Anayasa Mahkemesi'nin onayladığı adaylar cumhurbaşkanlığı seçimlerine katılabiliyor. Cumhurbaşkanı seçilen aday beş yıl görevde kalıyor.

Portekiz'de cumhurbaşkanlığı pozisyonu temelde tö-

rensel bir pozisyon olmakla birlikte, kriz dönemlerinde parlamentoyu feshetme ve seçimlere gitme kararı alma yetkilerini de içinde barındırıyor. Bu yetki hükümetin gücünü dengede tutmak için iyi bir araç olarak gösteriliyor. Aslına bakılırsa Rebelo de Sousa'nın merkez-sağdan olmasının ülkeye denge getireceği ancak sola yakın bir adayın seçilmesinin ülkede çalkantı yaratabileceği de bazı yorumcular tarafından seçimler öncesi sık sık dile getirilmişti.

Ayrıca cumhurbaşkanının az da olsa politik etkisinin de olduğu kabul ediliyor, bazı diplomatik ilişkilere de liderlik edebiliyor.

Öte yandan artık döneminin son günlerinde olan Cavaco Silva, sol hükümetin ilk icratlarından olan kürtaj vergisinin kaldırılması ve eşcinsellerin evlat edinebilmesine olanak sağlayan yasaları veto etti. Hükümetse veto edilen yasaları aynen kabul ederek bu vetoya yanıt verdi. Portekiz yasaları gereği Cavaco Silva'nın parlamento tarafından aynen gönderilen yasaları kabul etmesi gerekiyor. Cavaco Silva'nın şu an görevde olan hükümeti çok desteklemediği ATAUM E-Bülten'in önceki sayılarında vurgulanmıştı. Bu yüzden olsa gerek, daha ılımlı bir tablo çizen Rebelo de Sousa'nın seçiminin ülkede bir bakıma rahatlatma yarattığı genel kanı. Rebelo de Sousa, 9 Mart 2016'da Lizbon'un Belem bölgesindeki cumhurbaşkanlığı konutunda resmi olarak göreve başlayacak.

Brexit 'Out', AB 'In'

Onur HAZNEDAR

İngiltere'nin AB'yle olan ilişkisi her daim tartışılan ve incelenen konuların başında gelmiştir. Kuşkusuz bunda zorlu bir süreç sonrası İngiltere'nin AB'ye katılımı ve Schengen ile Euro başta olmak üzere ülkenin AB'nin derinleşme sürecinde yer alması etkili olmuştur. Bu yönüyle İngiltere, AB'nin ayrık-sı bir üyesi olarak görülmüş, ekonomik alanın daha ağır bastığı bir şekilde ilişkiler bugüne dek yürütülmüştür. An-

cak son krizlerle beraber AB karşıtlığı İngiltere'de de etkisini hissettirmiş, başta UKIP (Birleşik Krallık Bağımsızlık Partisi) olmak üzere AB karşıtları seçimlerde önemli başarılar elde etmişlerdir. Başbakan David Cameron'un son seçimlerde seçmenine bu konuyu 2017'ye dek referanduma götüreceği sözünü vermesiyle birlikteyse "Brexit" ülke içinde ciddi anlamda tartışılmaya başlamıştır. Bu bağlamda AB ile uzunca

bir süredir devam eden pazarlıklarsa Şubat'ta Brüksel'de gerçekleşen Liderler Zirvesi'nde varılan anlaşmayla nihayete ermiş benziyor. İlk olarak AB Konseyi Başkanı Donald Tusk'ın Twitter hesabı üzerinden yaptığı açıklamayla duyurulan bu anlaşmayla birlikte İngiltere ile AB arasında bir uzlaşya varıldı. Tusk yapmış olduğu açıklamada, İngiltere'nin "özel statüsünü" kuvvetlendiren ancak Birliğin değerlerinden

de ödün vermeyen bir anlaşmaya vardıklarını belirtti. Başbakan Cameron'sa yaptığı ilk açıklamada varılan anlaşmayla birlikte İngiltere'ye "özel bir statü" verildiğini, bunun İngiltere'nin Birlik içinde kalması için yeterli olduğunu dile getirdi. Cameron, AB referandumunda "canla başla" AB'de kalma yönünde bir kampanya yürüteceğini de ayrıca ilan etti.

Anlaşmanın getirdikleri

Varılan anlaşmayla İngiltere'ye AB üyesi başka hiçbir ülkeye verilmeyen birtakım ayrıcalıklar veriliyor. Mesela Birliğin yetkilerini arttıracak düzenlemelerin İngiltere'yi kapsamayacağı konusunda taraflar anlaşmaya varıyor. Anlaşılan, bu anlaşmayla İngiltere kendi egemenliğinden herhangi bir ödün vermeyeceğini ve siyasi bir en-

tegrasyona zorlanamayacağı yazılı olarak karara bağlanıyor. AB'den gelen göçmenlere verilen sosyal yardımlarla ilgili "emniyet freni" sistemi, anlaşmanın bir diğer önemli maddesi. Buna göre, İngiltere'ye gelen göçmenler sosyal yardımlardan ancak dört yılın ardından yararlanmaya başlayacak. Bu uygulamaysa yedi yıl geçerli olacak. AB ül-

kelerinden gelen göçmenlerin İngiltere dışındaki çocukları için verilen çocuk yardımının hesaplanmasındaysa söz konusu ülkenin hayat koşulları göz önünde bulundurulacak. Bu düzenleme yeni gelen göçmenler için hemen devreye girerken, şu anda faydalanmakta olan göçmenler içinse 2020'den itibaren geçerli olacak. Dahası

anlaşma İngiltere'ye bir "acil koruma sistemi" getiriyor. Bu sistem sayesinde City'nin korunması, İngiliz şirketlerinin Avrupa içine taşınmaya zorlanmasının durdurulması ve İngiliz işletmelerinin Euro bölgesi dışında olduğu için ayrımcılığa uğramaması amaçlanıyor.

23 Haziran'da referandum

AB'yle varılan anlaşma sonrası kabineyi toplayan Cameron, toplantı sonrasında yaptığı açıklamayla referandum tarihini kamuoyuna duyurdu. 23 Haziran'da seçmeni sandığa davet eden Cameron, Brüksel'i sevmese de İngiltere'nin AB içinde daha güçlü, daha zengin ve daha güvenli olacağını belirtti. Her ne kadar Cameron bu açıklamayı yaptıysa da Muhafazakâr Parti içinde herkes başkanlarıyla hemfikir değil. Nitekim başta Adalet Bakanı Michael Gove, Çalışma Bakanı Ian Duncan Smith ve Londra Belediye Başkanı Boris Johnson olmak üzere birçok Muhafazakâr siyasetçi ayrılma yönünde kampanyaya destek vereceğini açıkladı. Ana Muhalefetteki İşçi Parti-

si'yse AB'de kalma yönünde bir tavır sergiliyor. Yeşiller ve Liberaller de AB'de kalmaya sıcak bakarken UKIP beklenildiği üzere ayrılıklı bir tutum sergiliyor. Son seçimlerde büyük çıkış yakalayan İskoç Ulusal Partisi (SNP) ise AB'de kalmayı şiddetle destekleyenlerin başında geliyor ve olası bir ayrılık durumunda bağımsızlık referandumunun tekrardan gündeme geleceğini belirtiyor. Bu süreçte iş dünyasından gelen tepkilerse dikkat çekiyor. Aralarında British Telecom (BT), Marks & Spencer, Shell ve Vodafone gibi büyük şirketlerin yöneticilerinin de bulunduğu bir grup, Times gazetesinde ortak bir mektup yayınlarak AB'den çıkışın İngiliz ekonomisine büyük

bir darbe vuracağı görüşünü dile getirdi. 198 kişinin imza attığı bu mektupta iş adamları AB'den çıkışın İngiltere'ye yatırımları azaltacağını, 500 milyar nüfuslu Avrupa pazarında kalmanın büyüme, yatırım ve iş yaratma açısından önemli olduğunu vurguladı. Bu arada AB referandum tarihinin belli olması ve sonrasında da hükümet kanadında üyelik tartışmalarının hız kazanması ülkenin para birimi sterlini de olumsuz etkiledi. Yüzde 2.1 oranında değer kaybeden sterlin, son yedi yılın en büyük düşüşünü yaşadı. İngiltere'nin AB'den çıkma olasılığı, bu yıl sterline dolar karşısında yüzde dört değer kaybetti. Uzmanlar referandum dek bu düşüşün de-

vam edeceğini tahmin ediyor. İngiliz seçmenin 23 Haziran'da hangi minvalde karar alacağını şimdiden kestirmek zor olsa da bunun hem AB hem de Cameron için ciddi bir sınav olacağını söylemek mümkün. Yalnız unutmamak gerek ki, bu referandum ikili ilişkiler için bir ilk değil. 1973'te AB'ye katılan İngiltere, 1975'te AB'de kalma ya da ayrılma yönünde bir referandum gerçekleştirmiş ve seçmenin yüzde 67'sinin kalma yönünde oy kullanmasıyla birlik içinde kalmıştı. Ama ne AB o zamanki AB, ne de İngiltere o zamanki İngiltere...

AB'nin Yeni Emisyon Düzenlemeleri

Damla ÜNSEVER

Das Problem.

Eylül 2015'te ABD Çevre Koruma Müdürlüğü'nün ortaya çıkardığı üzere, dünyanın en büyük otomobil markalarından olan Alman Volkswagen, dizel motorlu araçlarının emisyon testlerinde yanıltıcı yazılım kullanmış. "Dieselgate" olarak adlandırılan skandalla ortaya çıktığı üzere, şirket dizel araçlarının havaya saldığı karbondioksit ve nitrojen dioksit miktarlarını olduğundan düşük gösteren yazılım kullanmış. Bunun üzerine ABD temiz hava yasasını ihlal etmek suçundan şirket aleyhine dava açıldı ve araç başına 37 bin 500 dolar tazminat istendi. ABD'nin peşi sıra Almanya, İngiltere, İsviçre, İtalya, İspanya, Fransa, Güney Kore, Kanada, Norveç, Japonya ve Çin'de de soruşturmalar başlatıldı. İsviçre, Hollanda ve Belçika'da yalnızca geçici olarak satışlar durduruldu. Son olarak, skandalla birlikte diğer gelişmiş ülkelerden daha gevşek emisyon standartlarına sahip olduğunu fark eden Avustralya hükümeti de taşıt emisyonlarıyla standartlarını ve prosedürlerini yeniden inceleyeceğini açıkladı. AB'ye konuyla ilgili geniş kapsamlı araştırma başlatacağını ilan etti. Geçtiğimiz ay emisyon konusunda yeni düzenlemeler getiren AB, dizel araçların emisyon test sonuçlarını gerçek sürüş koşullarına göre düzenledi. Emisyon skandalı hava kirliliği problemini de tekrar gündeme getirdi. Zira hava kirli-

liğin sebeplerinden biri olan azot oksit miktarının yüzde 40'ı karayolu taşımacılığından, bunun yüzde 80'iye dizel motorlu araçlardan kaynaklanıyor. İngiltere ve Fransa başta olmak üzere birçok Avrupa ülkesinde hava kirliliği giderek artıyor ve bunun en önemli nedeni araç sayısı paralel olarak artan emisyon miktarı. Diğer taraftan kirlilik hem çevreye hem de insan sağlığına zarar veriyor. Öyle ki, AB yıllık hava kirliliği raporuna göre, hava kirliliği her yıl yaklaşık on bin erken ölüme sebep oluyor. Özellikle havadaki nitrojen dioksit miktarı kalp ve solunum hastalıklarına davetiye çıkarıyor. Kirlilik seviyesinin had safhaya çıktığı İngiltere ve Fransa'da insanları toplu taşıma araçlarına yöneltmek ve kişisel araç kullanımını azaltmak için teşvikler mevcut ancak yeterli değil. Bu nedenle AB'nin etkin önlemler alması bekleniyor.

Gerek artan hava kirliliği gerekse yaşanan yazılım skandalı AB'yi bu konuda daha etkin önlemler almaya yöneltti. Son olarak, laboratuvar ortamında yapılan emisyon testlerinin sonuçlarının gerçek sürüşte farklılık göstermesi üzerine Birlik çalışmalara başlamıştı. Yeni düzenlemeyle birlikte dizel araçların emisyon testlerinin laboratuvar ortamında değil gerçek sürüş koşullarında yapılmasında karar kılındı. Ancak gerçek sürüş koşullarında emisyon değerlerinin laboratuvar ortamına göre belirle-

nen AB standartlarının kat kat üzerinde olduğu tespit edildi. Bu nedenle araçların gerçek sürüş koşullarında çıkarabilecekleri nitrojen dioksit miktarı artırıldı. AB standartlarına göre kilometrede 80 miligram olan nitrojen dioksit miktarı 168'e çıkarıldı. 2020'den itibaren bu oranın 120 miligrama indirilmesi planlanıyor. Eylül 2017'den itibaren yürürlüğü girmesi beklenen düzenlemeyle birlikte, otomobil şirketleri AB'nin belirttiği gerekli koşulları sağlamak zorunda; aksi halde koşulları yerine getirmeyen modeller AB'de satışa sunulmayacak. Avrupa'da ilk emisyon standartları düzenlemesi 1993'te Euro 1 adıyla yapıldı. Son versiyonu olan Euro 6 ise geçtiğimiz yıl yürürlüğe girdi ve AB ülkelerinde dizel araçlarda nitrojen oksit salınımı için üst sınır kilometrede 180 miligramdan 80 miligrama düşürüldü. Ayrıca yeni araçlarda CO2 emisyonunun 2015'e kadar km başına ortalama 130 miligram olacak şekilde düzenlenmesi, 2021'e kadar da kilometre başına 95 miligrama düşürülmesi hedeflendi. Amaçsa dizeli benzin kadar temiz kılmaktı. Yeni düzenlemeyle birlikteyse emisyon sonuçlarının gerçek sürüş koşullarında farklılık göstermesi ve testlerin artık bu koşullara göre yapılacağı gerekçesiyle nitrojen dioksit oranı 168 miligrama çıkarılıyor. Bu, dizel araçların havaya salacağı nitrojen dioksit miktarının yüzde 110

oranında artması demek. Dolayısıyla alınan kararın nitrojen dioksit salınımını azaltmaktan ziyade artırması AB'nin çevre kirliliği önlemekten ziyade otomobil şirketlerini korumayı hedeflediğine dair eleştirilerin yöneltmesine neden oluyor. Özellikle Avrupa Yeşiller Partisi vekilleri bu durumdan memnun değil. Yeni düzenlemeleri otomobil üreticilerine verilmiş bir hediye olarak görüyor ve karara itiraz edeceklerini belirtiyorlar.

Öte yandan, yeni emisyon düzenlemesinin oluşturulmasına sebebiyet veren yazılım skandalı Volkswagen'le başladı fakat daha sonra dizel araç üreten diğer birçok otomobil markasının da emisyon değerlerinin gerçekte belirtilenin üstünde olduğu iddia edildi. Dolayısıyla sorun sadece tek bir markayı değil onun yan ürünlerini ve diğer dizel araç üreten firmaları da kapsıyor. Avrupa'da yıllık yaklaşık on bin dizel aracın üretildiğini ve daha ekonomik olması nedeniyle bu tür araçların diğerlerine nazaran daha çok tercih sebebi olduğunu göz önüne alırsak, Birliğin etkin emisyon düzenlemeleri yapması gerekiyor. Artan hava kirliliği de bunun sinyallerini veriyor. Ancak uzmanlara göre Birliğin aldığı önlemler yalnızca kısa vadeli çözümler. Dolayısıyla Avrupa'da hava kirliliğinin ve emisyon tartışmalarının daha uzun bir süre devam edeceği söylenebilir.

AB Çapında Muhalefet: DiEM25

Elâ BİLGİN

2008'de başlayan küresel ekonomik krizin etkilerinin en fazla hissedildiği bölgelerden biri de AB coğrafyası. Euro Bölgesi'nin "zayıf halkaları" Yunanistan, İrlanda, Portekiz, İspanya, İtalya ve Kıbrıs'ta bankaların iflas bayağını çekmesi ve hükümetlerin kamu borçlarının altından kalkamayacağını açıklaması, Bölge'nin "güçlülerini" harekete geçirmiş ve IMF'nin de yardımlarını esirgemediği "kurtarma" operasyonları başlamıştı. Krizin derinleştiği 2010'dan bu yana bir yandan Euro'dan atma ve Euro'dan çıkma, kurtaranlar ve kurtarılanlar arasında anlamını yitirecek kadar çok tekrarlanan karşılıklı bir tehdide dönüştü. Diğer yandansa Avrupalılar resesyon, kemer sıkma, batık banka, bütçe açığı ve sosyal harcamalarda kesinti kavramlarıyla yatıp kalkmaya başladı. Buna paralel olarak da Avrupa çapında halk hareketleri başladı. Giderek yoğunlaşan bir yoksulluğu yaşayan sıradan Avrupalılar, dünyaya "uygarlığı"yla örnek olan Batı'nın anti-demokratik uygulamalarının dünyanın çevre ülkelerinden kendilerine kaydığını hissetti ve Avrupa içinde küçük çevreciklerin oluşmaya başladığına tanıklık etti. Pek

çok kişinin polis şiddetine maruz kalmasına, gözaltına alınmasına ve hatta ölmesine neden olan protesto gösterilerinden muhalif örgütler, sistem karşıtı sivil toplum kuruluşları ve kendini sol çizgiye tanımlayan yeni siyasi partiler ortaya çıktı. Ocak 2014'te İspanya'da kurulup hızla güçlenen Podemos ve Ocak 2015'te Yunanistan'da iktidara gelen Syriza (Radikal Sol Koalisyon), kurtarma paketlerinin ağırlığını yüklenen yurttaşların parlamentolarındaki sesi oldu. Syriza hükümeti kurulduğunda Başbakan Alexis Tsipras'a en yakın isimlerden biri olan Yanis Varoufakis de Maliye Bakanı olmuştu. İktidarlarının ilk altı ayı, Yunanlara verdikleri vaatlerle Troyka'nın talepleri arasında geçen zorlu mücadelelere sahne oldu. Borç krizindeki bir ülkenin, kemer sıkma tedbirlerine karşı duracakları vaadiyle iktidara gelmiş hükümeti olarak, Brüksel'in "ciddi"lerinin canını zaten yeterince sıkıyorlardı. Bir de üstüne Podemos'un Iglesias'ı ve Syriza'nın Tsipras'ının kravatsızlığının da ötesinde renkli gömlekleri ve deri ceketleriyle Eurogroup'un lacivert-gri atmosferini "bayağılaştıran" Varoufakis'in Merkel'e tasar-

ruftan boğulduklarını haykırması Brüksel'i çileden çıkardı. Ancak Tsipras'ın masayı devirmeye niyeti yoktu. Temmuz başında yapılan referandumda yurttaşların kurtarma paketlerine bir kez daha hayır demesine rağmen Troyka'yla el sıkışıp yeni paketi yurttaşların kucağına bırakınca başta Varoufakis, üç bakanını kaybetti. Ancak Yanis Varoufakis, Maliye Bakanlığı'nı bırakmış olsa da kemer sıkma tedbirlerine karşı mücadeleyi bırakmadı. 2008 Krizi'ni incelediği "Küresel Minotauros" kitabında, krizin ardından önce ABD'nin sonra da Avrupalı hükümetlerin hem krizin sebebi olan hem de krizle birlikte çöküşe uğrayan finans sektörünü/bankaları kurtarma telaşına düştüğünü, bunu yaparken de sıradan yurttaşların vergilerini harcayıp tükettiğini yazmıştı. Bu yardımlara karşılık bankalarının, devletten aldıkları gücü, yine devlete yönelttiğini ve politikacıların da finansçıların buyruklarına amade hale geldiğini ifade ediyordu. Dolayısıyla artık politikacıların, ekonomi politikalarını yurttaşlar lehine yürütemeyeceği, üstelik gerçeklerin de kamuoyundan giderek daha fazla gizlenir hale geleceği

uyarısında bulunuyordu. 2011'de yayınlanan kitabındaki görüşlerini, 2015'te bizat bahsettiği politikacılar- dan biri olarak test etme fırsatını buldu. Ancak karşılaştığı tablo kendi ifadesiyle, "Ocak 2015'te başlayan Atina Baharı'nın AB tarafından güze çevrilmesi ve yaz başındaki kurtarma paketiyle de Yunan demokrasisine darbe vurulmasından" ibaretti. Bu hayal kırıklığı Varoufakis'i yeniden "resmi" binaların dışına itti ve 9 Şubat'ta, öncülüğünü ettiği DiEM25 (Democracy in Europe Movement - 2025) hareketinin başladığı ilan edildi. Berlin'de gerçekleştirilen ilk toplantıya katılım oldukça yoğundu. Filozof Slavoj Žižek, kemer sıkma tedbirlerinin meşhur protestocusu Blopupy ve "alternatif küreselleşme" hareketi ATTAC gibi tanınmış kişi ve grupların yanı sıra edebiyatçı, müzisyen, ressam, akademisyen, gazeteci, aktivist ve Avrupa Parlamentosu üyesi pek çok isim, kuruluş toplantısında hazır bulundu. WikiLeaks'in kurucusu Julian Assange ise mahsur kaldığı Londra'daki Ekvador Büyükelçiliği'nden canlı bağlantıyla toplantıya katıldı.

'Ya demokratikleşme, ya da dağılma!'

Hareketin manifestosunda DiEM25'in amacı, ismiyle de uyumlu biçimde, tek cümleye

le açıklanıyor: Avrupa'nın demokratikleştirilmesi. AB'nin en demokratik yüzü Avrupa

Parlamentosu ise Varoufakis tarafından, "Avrupa'nın gerçek bir demokrasiden yok-

sun olduğunu gizleyen incir yaprağı" olarak tanımlıyor. Manifesto da küresel reka-

bet, göç ve terörizm bir yana, Avrupa'yı yöneten güçleri gerçekten korkutan tek şeyin demokrasi olduğu tespitiyle başlıyor.

Manifesto'da açıkça "uzağı göremeyen politikacılar" ve "beceriksiz maliye uzmanları", büyük finans ve sanayi şirketlerinin buyruklarına kölece bir itaat göstermekle suçlanıyor. Bunun sonucunda da Avrupalıların kendi paraları, çalışma koşulları ve yasadıkları çevre üzerinde demokratik denetim gerçekleştirmesinin engellendiği ifade ediliyor. Böylelikle bir yandan demokrasinin sonu hazırlanıyor, bir yandan da resesyonun kalıcılılaşmasına ve yatırımların da azalmasına neden olan kemer sıkma tedbirleri türünden yanlış ekonomi politikaları uygulanabiliyor.

Manifesto, sorunları böylece tespit ettikten sonra, DiEM-25'i yani Avrupa'da Demokrasi Hareketi -2025'i ortaya koyuyor. Sloganları "ya demokratikleşme, ya da dağılma". Avrupa'nın demokratikleştirilmesinin, hem dağılmanın önüne geçmek hem de böyle bir durumun küresel ölçekte yaratacağı muazzam sıkıntıları önlemek için son derece acil biçimde gerçekleştirilmesi gerektiğine inanıyorlar. Bunun için de on yıl veriyorlar, yani 2025'e

dek demokratik Avrupa'nın yeniden doğmuş olması gerektiği konusunda ısrarcılar. Manifesto, AB'nin bir ticari birlik olarak ortaya çıktığını ve başlangıçtaki amacının da ağır sanayide düzenleme yapılması ve kârların Brüksel bürokrasisi içinde yeniden dağıtımının sağlanması olduğunu hatırlatmakta. Tam da bu nedenle kuruluşundan bu yana AB karar alma mekanizmalarından demosun dışlandığı ve teknokrasiye teslimiyeti içeren bir kadercilik anlayışının yayılmaya çalışıldığı vurgusu yapıyor. Aynı zamanda Avrupalı politikacılara da demokrasiden uzaklaştıkça, meşruiyetlerini yitirecekleri ve sürekli daha fazla otoriterleşme ihtiyacı duyacakları bir açmaza sürüklenecekleri uyarısında bulunuluyor.

Bugün AB'nin bankacılık ve borç krizleri, mülteci krizi, uyumlu bir dış politika, göç politikası ve terörle mücadele politikası ihtiyacı karşısında düştüğü aciz durum, dayanışmanın yitirilmiş olmasına bağlanıyor. Bu sorunlara verilen beceriksizce yanıtların, Avrupa halkları arasında düşmanlığı körüklediği, aşırı milliyetçilik ve yabancı düşmanlığının artmasına yol açtığı ifade ediliyor.

Toparlamak gerekirse Manifesto, 2025'e kadar tama-

men demokratik bir Avrupa oluşturabilmek için kısa ve orta vadede dört temel talepte bulunuyor. İlk ağızda DiEM-25'in görevi, karar alma süreçlerinde tam şeffaflık sağlamak. Bunun için de AB Konseyi, Ecofin ve Eurogroup toplantılarının canlı yayınlanması, Avrupa Merkez Bankası'nın tutanaklarının kamuya açılması, Transatlantik Ticaret ve Yatırım Ortaklığı, borç "kurtarmaları", İngiltere'nin statüsü gibi Avrupa yurttaşlarını etkileyecek konularda yapılan müzakerelerle ilgili tüm dokümanların yayınlanması ve lobbilerin politikacılarla yaptıkları toplantıların kayıtlarının tutulması gibi "iddialı" faaliyetlere girişecekler.

Önümüzdeki bir yıl için, yani Ocak 2017'ye kadar yapılan plan kapsamında da kamu borcu, bankacılık, yetersiz yatırım, göç ve yoksulluk artışı konuları var. Bu beş konuda Brüksel'in takdir yetkisini sınırlamak ve ulusal parlamentoları, bölge konseylerini ve belediyelerin yetkilerini arttırmak istiyorlar.

İki yıl içindeyse ulusal parlamentolar, bölge konseyleri ve belediye meclisleriyle yetkilerini paylaşan yeni bir AB Meclisi oluşturmak niyetindedir. Bu Meclis Avrupa halklarına, Birliğin geleceğini gözden geçirmek için de-

demokratik bir platform sağlayacak, ayrıca yeni bir anayasa hazırlanacak. Anayasanın, on yıl içinde mevcut Avrupa anlaşmalarının da yerini alacağını öngörmekteler. Böylece son aşamada, yani 2025'e gelindiğinde tam demokratik bir Avrupa ve yeni bir AB Anayasası yaratmış olmayı umut ediyorlar.

DiEM25, iki hafta içinde on beş bin destekçi edindi. Üstelik Avrupa ülkelerinin yanı sıra Guatemala, ABD, Bolivya gibi ülkelere de demokratikleşme yanlılarının desteğini alıyor. Ancak önünde ciddi bir tehlike durmakta. John Holloway'ın hatırlattığı tehlike: "Mesele iktidarı kimin kullandığı değil, insanlık onurunun karşılıklı kabulüne dayanan, iktidar ilişkilerinin var olmadığı toplumsal ilişkileri oluşturmaya yönelik bir dünyanın nasıl kurulabileceği." Varoufakis, Syriza'yla iktidarı ele geçirip "dünyayı" değiştirmeyi bir kez denedi. Sonuç, bilinen hikâye... Şimdi soru, aynı yolu DiEM25'le zorlayıp zorlamayacakları. İktidarın büyü-süne kapılıp Avrupa Parlamentosu koltuklarının hesabını mı yapacaklar, yoksa "iktidar olmadan dünyayı değiştiren" gerçek muhalifler mi olacaklar?

The European Union
will be democratised.
Or it will disintegrate!

Kuzey Avrupa'da Sular Durulmuyor

Aygün KARLI

Soğuk Savaş'tan bu yana en sıcak günlerini yaşayan NATO- Rusya ilişkilerinde önemli bir konu da elbette Kuzey Avrupa bölgesi. Bölgenin petrol açısından zenginliği ve Rusya'nın bölgedeki güçleri dengeleme telaşı, yaşanan gelişmelerin niteliksel boyutunun artmasında

önem taşıyor.

Geçtiğimiz sene Finlandiya'yla ilişkileri gerginleşen Rusya'nın bu seferki hedefiye Norveç ve İsveç. Hatırlanacağı üzere, NATO üyesi olmayan Finlandiya'nın hava sahasının Rusya tarafından altı kez ihlal edilmesini de içeren sorunlar nedeniyle iki

ülke çatışmanın eşiğine gelmişti. Öyle ki, Finlandiya geçtiğimiz sene Rusya'yla savaş hazırlığına dahi girmişti. Rusya'nın Kırım'ı ilhakı ve Doğu Ukrayna'yı işgali sonrasında, Finlandiya herhangi bir saldırganlık karşısında tamamen savunmasız halde olmasına karşın yurt dışında ya-

şayan Finliler de dâhil olmak üzere 900 bin yedek askere mektuplar gönderilmişti. Son günlerde yapılan araştırmalara göreyse, Finlandiya'da NATO'ya katılım konusunda büyük bir halk desteği var.

Norveç, Rusya ve Petrol

Şubat'ta NATO'nun ABD daimi temsilcisi Douglas Lute ile yapılan bir röportajda kendisi Norveç'in NATO'nun daimi ve önemli bir müttefiki olduğunu belirtirken nükleer silahların da büyük bir caydırıcılık sağladığını belirtti. Lute, Rusya'ya karşı Norveç'le ya-

pılan anlaşmaların da özellikle silah teknolojisi üzerine olacağını açıkladı. Arktika'nın kuzeyini müttefikleriyle birlikte koruyacaklarını belirten temsilci, bu bölgenin ileride gerçekleşebilecek tüm uzay çalışmalarının merkezi olabileceğini de sözlerine ek-

ledi. Bu gelişmeler, Rusya ve Norveç arasında Arktika bölgesinde petrol bazında başlayan soğuk savaşa ABD'nin ve dolayısıyla NATO'nun da dâhil olduğu anlamına geliyor. Öte yandan, Norveç ve Rusya aralıklarla gerçekleştirdikleri tatbikat ve petrol

arama istasyonlarıyla birbirlerine gözdağı vermeye de devam ediyor. Rusya'nın bölgeye gönderdiği yoğun askeri sevkiyatsa yaşanması pek de muhtemeln görünmeyen bir çatışma adına tehditler yaratıyor.

Tarafsız İsveç taraf mı oluyor?

Rusya'yla başladığı söylenebilecek ikinci bir Soğuk Savaş'a bir diğer taraf da son günlerde yaptıkları açıklamalarla dikkat çeken İsveç oldu. Litvanya'ya resmi ziyarette bulunan İsveç Genelkurmay Başkanı Micael Byden, "Baltik Denizi'nde NA-

TO 'yla Rusya arasında çatışma çıkabilir" iddiasında bulundu. Bu iddiasının arka planındaysa Rusya'nın bölgedeki eylemleri ve buna karşılık olarak NATO'nun artan varlığının çeşitli olaylar olduğunu belirtti. Rusya'dan bir askeri tehdit hissetmedikleri-

ni vurgulayan Byden, "İsveç, Rusya'nın bölgede kuvvetlerini artırdığı bir ortamda yaşıyor. Diğer yandan NATO da varlığını artırıyor. Baltik Denizi bölgesinde NATO ile Rusya orduları arasında çatışma çıkabilir" ifadelerini kullandı. Öte yandan ABD

Başkan Yardımcısı Biden de bölgede değişen jeopolitik durum nedeniyle İsveç'in zorunlu askerlik uygulamasını geri getirmesi gerektiğini savundu.

NATO Rusya'dan korkmuyor

Tüm bu gelişmelerin ışığında NATO Avrupa Müttefik Kuvvetler Komutanı General Philip Breedlove'un yaptığı açıklamaysa hayli dikkat çekici. Rusya'nın ABD ve NATO'

yla düşman olmayı tercih ettiğini öne süren Breedlove, "Rusya'nın Trans-Atlantik'teki birliği bozmak istediği görüşünde. Öyle ki, "bu nedenle Rusya, ABD'ye ve Avrupa'

daki müttefiklerimize karşı tehdit oluşturuyor. Uluslararası arenadaki genel kabul görmüş kuralları 'yeniden yazmaya' çalışan Rusya, 'ta-mpun bölge' kurmak için

komşu ülkeler üzerindeki tartışılmaz nüfuzunu kullanmayı hedefliyor" iddiasında da bulunuyor.

Fransa'nın İsrاف Yasası

Damla ÜNSEVER

"Aç görünmek ölümcüldür. İnsanlarda seni tekmeleme isteği uyandırır" der George Orwell "Paris ve Londra'da Beş Parasız" kitabında. Bu durumda, dünyada her dokuz kişiden birinde tekmeleme isteği uyandığını söylemek gerekecek. Zira her dokuz kişiden biri aç. Bir başka deyişle dünyada yaklaşık 795 milyon insan açlık ve yetersiz beslenmeyle karşı karşıya. Oysa BM Gıda ve Tarım Örgütü'ne göre dünyada israf edilen gıda miktarı sadece yüzde 25 oranında azaltılsa da hi tüm dünyaya yetecek kadar yiyecek var olabilir -ki yılda 1.3 milyar ton gıda çöpe atılmaktayken bu oran hiç de şaşırtıcı değil.

Bu çerçevede Fransa, yiyecek israfının önlenmesine yönelik yasa çıkaran ilk ülke. Geçtiğimiz yıl ülkede yiyecek

israfının önlenmesine yönelik başlatılan kampanya başarıyla sonuçlandı ve Aralık 2015'te yasa tasarısı ulusal meclisten geçti. Courbevoie ilçesi belediye meclisi üyesi Arash Derambarsh tarafından başlatılan kampanyanın Şubat 2016'da senatoda oy birliğiyle kabul edilmesiyle birlikte Fransa, süpermarketlerin satılmayan yiyecekleri çöpe atmalarını yasaklayan ilk ülke oldu.

Yiyecek israfında nicel verilerle bakacak olursak Fransa'nın aldığı bu karar önemli ve umut verici. Şöyle ki, her yıl üretilen meyve ve sebzelerin yüzde 45'i, etin yüzde 20'si, balık ve deniz ürünlerinin yüzde 35'i ile tahıl ürünlerinin yüzde 30'u çöpe gidiyor. Gelişmiş ülkelerde satın alınan ürünlerin yüzde 30-40'ı çöpe giderken yoksul ülke-

lerde bu oran yüzde 5-16 arasında değişiyor. Buna paralel olarak en fazla israf yapan ülkeler arasında ABD, Kanada, Avustralya ve Yeni Zelanda başı çekerken, onları Avrupa takip ediyor. Avrupa ülkeleri arasındaysa Fransa yıllık ortalama 7 milyon israfı ilk sıralarda yer alırken İngiltere'ye 15 milyon tonla en fazla gıda israfı yapılan Avrupa ülkesi. Dolayısıyla Fransa'nın çıkardığı bu yasa büyük önem arz ediyor.

Geçtiğimiz ay Fransa senatusunda oy birliğiyle kabul edilen yasaya göre, süpermarketler satamadıkları ürünleri çöpe atmak yerine kiliselere ya da gıda bankalarına bağışlamak zorunda. Artık ülkede 400 metrekare ve üstü büyüklükteki süpermarketlerin sahipleri kiliselerle bağış

anlaşmaları yapacak. Aksi halde 75 bin Euro'yu bulan para cezası ya da iki yıl hapisle karşı karşıya kalacaklar. Ayrıca süpermarketlerin kasıtlı olarak yiyecekleri bozmaları da yasak olacak. Zira market çöplerini karıştıran aileler, öğrenciler, işsizler ve evsizlerin sayısı giderek artmakta ve bu insanlar çöpte buldukları bozuk gıdalar nedeniyle zehirlenmekte.

Kampanyanın öncüsü Arash Derambarsh, bir sonraki adımın yasanın tüm AB ülkelerinde uygulanmasını sağlamak olduğunu söylüyor. Bu daha başlangıç diyen Derambarsh'a göre restoranlar, fırınlar, okul ve şirket kantinlerindeki gıda israfının da önüne geçilmeli. Özellikle restoranlar gıda israfının en yoğun olduğu alanların başında yer alacak.

İngiltere'de durum

Fransa bu konuda yasa çıkaran ilk ve tek ülke ancak dünyanın çeşitli yerlerinde konuyla ilgilenen yardım dernekleri de mevcut. Nitekim İngiltere'de de gıda israfını azaltmaya yönelik kampanyalar ve çeşitli çalışmalar yapan dernekler var. Örneğin, bağımsız bir kuruluş olarak 2004'ten bu yana faaliyet gösteren FareShare yardım kuruluşu. Kuruluş üyeleri süpermarketler, kafeler, fırınlar ve diğer perakendecilerden topladıkları gıda ürünlerini yardıma muhtaç insanlara ulaştırıyor. Öyle ki, geçtiğimiz yıl topladıkları yedi bin 360 ton gıda ürünü ihtiyaç sa-

hiplerine ulaştırılmış. Ancak onlara göre bu sayı yeterli değil. FareShare gıda departmanı başkanı Mark Varney, diğer Avrupa ülkeleriyle karşılaştırıldığında bu rakamın çok düşük olduğunu ve daha atılacak çok adımlarının olduğunu belirtiyor -ki geçtiğimiz ay İngiltere'nin en büyük süpermarketlerinden biri olan Tesco'yla yaptıkları anlaşma da bu adımlardan biri. Tesco, İngiltere'nin en büyük süpermarketleri arasında yer alıyor. Ülkede binin üzerinde şubesi mevcut. Dolayısıyla çöpe atılan gıda ürünlerinin miktarı da bir o kadar büyük. Şirket, her yıl 55 bin 400 ton

gıda ürününün heba olduğunu belirtti. Bunun 30 bin ton kadarıysa yenilebilir durumda. Şirket, bu gıdaların bir kısmını yardım kuruluşlarına gönderiyor; ancak büyük bir kısmı hayvan yemi olarak kullanılmak ya da anaerobik çürütücülerde enerji üretmek için kullanılıyor.

FareShare kuruluşuyla yaptıkları anlaşmayla birlikte artık kuruluş, Tesco süpermarketler zincirinin çöpe gidecek olan gıda ürünlerini ihtiyaç sahibi yardım kuruluşlarına göndermesinde aracı olacak. Böylece daha fazla gıda açlıkla savaşan insanlara te-

min edilebilecek. Ancak tabii ki bu tek başına yeterli değil. Zira her ülkede olduğu gibi İngiltere'de de Tesco dışında birçok süpermarket var. Dolayısıyla yiyecek israfının önlenmesi için yasalasınma yoluna gitmek daha etkili olabilir. Tüm dünyada israf 1.3 milyar tonken yasanın sadece Avrupa ülkelerinde değil başta gelişmiş ülkeler olmak üzere tüm ülkelerde uygulanması gerekiyor. Tabii sorunun asıl çaresinin bu olmadığını unutmadan yani acil palyatif önlemler dışında açlığın gerçek nedenleri konusunda da harekete geçmeyi ihmal etmeden.

İspanya'da Hükümet Düğümü

Eda BEKTAŞ

20 Aralık 2015 genel seçimleri, Franco rejimi sonrası demokratik dönemde en parçalanmış İspanya Parlamentosu'nu oluşturmuş durumda. Son 30 yıldır Sosyalistler

(PSOE) ve Muhafazakârlar (PP) arasında el değiştiren hükümeti kimin kuracağıysa seçimlerden 60 gün geçmesine rağmen hala belli değil. Hiçbir partinin tek başına iktidar

olacak çoğunluğu elde edememesi nedeniyle koalisyon senaryoları üzerinde pazarlıklar hararetle devam ediyor. Koalisyon hükümetinin kurulması önündeki en bü-

yük engellerse, çatışan parti vaatleri, kemer sıkamak politikaları, yolsuzlukla mücadele ve Katalonya'nın bağımsızlığı gibi temel meseleler üzerindeki ayrışmalar.

Seçimin kazananları ve kaybedenleri

Yaklaşık 25 milyon seçmenin oy kullandığı seçimlerden iktidardaki muhafazakar Halk Partisi (PP) yüzde 28.7 oy oranıyla birinci çıksa da tek başına hükümet kurması için gereken çoğunluğu elde edemedi. 2011'de ezici üstünlük sağladığı seçimlere göre yüzde 13 oy ve 63 sandalye kaybederek 1982'den bu yana en kötü sonucu elde eden PP, 123 vekiliyle 176 olan salt çoğunluğu yakalamaktan da bir hayli uzak. Seçimlerden ikinci çıkan sosyalist PSOE de yüzde 22 oy oranı ve 90 sandalyesiyle tarihinin en kötü sonucunu el-

de etti. Üstelik, özellikle 1990'lardan bu yana oyların neredeyse yüzde 75-80'ini kazanan PP ve PSOE, bu seçimlerde toplamda ancak yüzde 50 oranında oy alabildi. İspanya'nın demokratik tarihini domine eden bu iki partinin 20 Aralık seçimlerinde tek parti hükümeti kuracak çoğunluğu elde edememesi de doğal olarak iki partili rejimin sona erip çok partili sisteme geçildiği yönünde yorumlara sebep oldu.

Seçimin kazananlarıysa, genç liderleriyle "değişim" vaat eden ve ilk defa Parlamen-

to'ya giren sol Podemos (Yapabiliriz) ile liberal Ciudadanos (Vatandaşlar) oldu. Sırasıyla 69 ve 40 sandalye kazanan bu partilerden Podemos, 2011'deki protesto gösterilerinin ardından bir grup akademisyen tarafından geçen sene kuruldu ve Yunanistan'daki Syriza'nın İspanya'daki muadili olarak kabul ediliyor. Rahat davranışlarıyla dikkat çeken 37 yaşındaki Pablo Iglesias'ın liderliğindeki parti, diğer sol partilerle kurduğu ittifaklarla yüzde 20'den fazla oy aldı. Öte yandan, 36 yaşındaki Katalan avukat Albert

Rivera'nın liderliğini yaptığı ve özel sektöre yakınlığı kadar yolsuzluk karşısı söylemleriyle de öne çıkan Ciudadanos ise yüzde 14 oy aldı. Her ne kadar iş dünyasına olan yakınlığı ve büyük şirketlerin Podemos'un yükselişini durdurmak üzere bizzat desteklediği söylentileri nedeniyle beklediğinden daha az destek alsada da, Ciudadanos da çok parçalı İspanya siyasetinde önemli bir oyuncu olmaya devam edecek gibi görünüyor.

Seçmen tercihlerinin arka planı

İki ana partinin kötü seçim sonuçlarının ardında, düğüm haline gelen ekonomik, sosyal ve siyasal sorunlar yatıyor. Özellikle ekonomik kriz ve kemer sıkma politikaları pek çok yetişmiş meslek sahibi İspanyol'un diğer Avrupa ülkelerinde mavi yakalı işlerde çalışmalarına neden olmakta. Ülkenin yıllık büyümesi 2015'te yüzde 3 iken, işsizlik oranı yüzde 21 düzeyinde. Bazı bölgelerdeyse 25 yaş altı gençlerde işsizlik oranı yüzde 69'a kadar çıkmış durumda. Bir başka temel problemse yolsuzluk.

Önceki PP yönetiminin 24 üyesi kamu ihaleleri karşılığı komisyon almakla yargılanıyor. PP eski Ekonomi Bakanı Rodrigo Rato, yönettiği Bankia adlı bankadan hediye kredi kartı almak ve kendi şahsı adına kullanmakla suçlanıyor. Bu özellikle de Bankia'nın AB tarafından 41 milyon Euro'yla 2012'de batmaktan kurtarıldığı düşünüldüğünde pek çok İspanyol için oldukça utanç verici. Nitekim PP'nin Madrid sorumlusu Esperanza Aguirre, polislin Madrid şubesini rüşvet alma ve kara para aklama suçlarıyla so-

ruşturması nedeniyle -olayla herhangi bir ilgisi olmadığını belirtmekle birlikte- siyasi sorumluluğu kabul ederek 15 Şubat'ta istifa ettiğini açıkladı. Her ne kadar bu örnekler bir önceki PP yönetimi zamanında yaşanmış olsa da, kamu kaynaklarının istismar edilmesi ve yetkilerin kötüye kullanılmasıyla artık etkin mücadele edilmesinin vaktinin geldiği de genel olarak dillendiriliyor. İşsizlik oranlarını bir hayli yükselten ekonomik kriz, kemer sıkma politikaları ve yolsuzlukla etkin bir şekilde mü-

cadele edilmemesinden yorulan seçmen, faturayı iki ana partiye kesmiş ve değişim vaat eden Podemos ve Ciudadanos'a bir şans vererek PP ve PSOE'nin siyaset üzerindeki hegemonyasını kırmış durumda. Ne var ki, mevcut durumun değişmesi de değişim rüzgarını ardına alan yeni partilerle seçmenin cezalandırdığı iki anaakım partinin ortak bir zeminde uzlaşarak koalisyon hükümeti kurup kuramayacaklarına bağlı.

Koalisyon senaryoları

Hiçbir partinin çoğunluğu elde edemediği seçimlerin ardından olası koalisyon senaryoları masaya yatırılmış durumda. İspanya Kralı VI. Felipe, 21 Aralık'ta hükümet kurma görevini en çok oy alan PP'nin lideri Mariano Rajoy'a verdi. Ancak Rajoy diğer partilerden yeterli desteği alamadığından 22 Ocak'ta hükümet kurma görevini iade etti. Bunun üzerine Kral, ikinci parti PSOE'nin lideri Pedro Sanchez'e görevi verdi. Sanchez ise 2 Mart'taki güven oylamasına kadar kuracağı hükümet için diğer partilerin desteğini almaya çalışıyor. 2 Mart'taki oylamada 350 vekilli Parlamento'dan basit çoğunluk için gerekli 176 oyu alamazsa, 5 Mart'taki ikinci oylamada en çok oyu alması hükümet kurulabilmesi için yeterli olacak. Ancak ikinci seferde de hükümet kurulamazsa, Anayasa gereği İspanya iki ay içinde yeniden seçimlere gidecek.

Her ne kadar sağ ve sol partilerin kendi aralarında koalisyonu teoride mümkün gözüktü de, İspanya siyaseti sadece ideolojik değil bölgesel ve milliyetçi çizgilerle de bölünmüş durumda. Koalisyon hükümetinin kurulabilmesi için ideolojik yakınlık kadar partilerin kırmızı çizgilerinin ne kadar esneyeceği ve farklı seçim vaatlerinin ne kadar örtüşeceği de önemli.

Sandalye sayılarının toplamı çoğunluk oluşturmaya da diğer küçük partilerin de desteğiyle PP ve Ciudadanos koalisyonu ideolojik olarak mümkün. Ancak PP yönetiminin yolsuzluk soruşturmalarıyla başının deritte olması ve mücadele için etkin bir po-

litika önermemesi, buna karşılık Ciudadanos'un seçimlerde yolsuzlukla etkin bir şekilde mücadele edeceğini vaat etmesi partilerin koalisyonu için uygun bir platform yaratmıyor. İki parti bu noktada anlaşmalar bile, çoğunluğu sağlamak için bölgesel partilere yani Katalan ve Bask Bölgesindeki aktörlere yönelmek durumundalar. Böyle bir durumda bu partiler, hükümete verdikleri destek karşılığında bağımsızlıkları için referandum oylaması taleplerini masaya sürceklerdir. Ancak bu iki partinin seçim programlarına da ters düşen bölgesel bağımsızlığa karşı olmaları nedeniyle bu yönde taleplerini karşılamaları söz konusu dahi olmayacak gibi.

Çizginin sol tarafında bulunan PSOE ve Podemos ara-

sındaki bir koalisyon da çoğunluğa sahip değil, ancak büyük engel de bu değil. Diğer küçük sol partilerin desteğiyle yeterli desteği sağlayabilecek olan bu koalisyon, Podemos'un Katalan halkının kendi kendini yönetmesi için referandum oylaması yapılması ya da kemer sıkma politikalarından vazgeçilmesi gibi radikal taleplerini PSOE'ye kabul ettirmesi mümkün değil.

İki ana parti PP ve PSOE'nin toplam sandalye sayıları 213'ü bulsa da bu koalisyon seçeneği de PSOE lideri Sanchez tarafından elenmiş durumda. Zaten İspanya konjonktüründe böyle bir olasılığın pek konuşulduğu da söylenemez, çünkü Muhafazakâr Hristiyan Demokratlar ve Sosyal Demokratlar arasındaki böyle bir ko-

alisyon, Almanya'daki benzerlerinden daha çok İngiltere'deki Muhafazakârlarla İşçi Partileri arasındaki mümkün görünmeyen koalisyon benziyor.

Siyasete dair geçmişten gelen acı hatıraların İspanyolların çok parçalı parlamentodan ve istikrarsızlıktan korkmalarının en büyük nedeni olduğu yaygın kanı. Zaten bu nedenle de çoğu seçmenin partilerin ortak bir paydada buluşup hükümet kurmalarından yana olduğu düşünülüyor. Eğer bu olmazsa da seçmenin koalisyon kur(a)mayan partileri iki ay sonra yapılacak yeni seçimlerde cezalandırabileceği konuşuluyor.

içtimaiyat

Avrupa'da Dans

Betül DİNLER

İnsanlık tarihinin ilk sanat eylemi olarak bilinen dans (raks), "beden edebiyatı" olarak anılıyor. Arkeologların incelemelerine göre insanlar dans etmeye, konuşmaya başlamadan önce başlamış. Mağara duvarlarındaki resimlere bakınca başarılı bir avdan sonra duydukları sevinci belirtmek için zıplayıp sıçradıklarını görüyoruz. Buradan hareketle köken olarak dansın günlük yaşamdaki belli başlı hareketlerin ve mimiklerin tekrarından doğmuş olduğunu söyleyebiliriz. Karnı acıkan birinin ellerini midesinin üstünde gezdirmesi, korkan birinin bedenini büküp küçülmesi, kavgaya hazır bir insanın ellerini yumruk yapması ve göğüs

kafesini öne çıkarması, saygıyı ifade etmek için başını eğmesi ve heyecan duyan birinin yerinde duramayarak sağa sola zıplaması hep dans etme eyleminin oluşmasını sağlayan temel hareketler. İnsanların daha sonra şimşekleri dindirmek için kendisinden daha kudretli gördüğü doğa olayına karşı yaptığı küçük ve pasif hareketler, yağmurun yağmasını istediklerinde kollarını yukarıya doğru açmaları, ekinlerinin sonuç vermesini istediklerinde toprağa uzanıp onu okşamaları dans olgusunu biraz daha geliştirmiş. Tüm bunlar müzik ve ritmin oluşmasını sağlamış. Öyle ki insanlar dans ederken vücutlarının çeşitli yerlerine vuruyor, bağırıp haykırıyor. Av-

ladıkları hayvanların derilerini kesip ağaç dallarını birleştirerek davullar, kemiklerle delikler açarak üflemler yapıyor. Kuş ve su sesini, şimşegin çıktığında çıkardığı sesi taklit ederek bu enstrümanlardan sesler çıkarmaya çalışmış. Avrupa'daki sürece gelince, Sokrates gibi dansı destekleyen Platon da dansın insanların soylulaştıracağını düşünmüş. Yunanlı dansçıların veba salgınıyla savaştan sonra neşelendirmek amacıyla Roma İmparatorluğu'na davet edilmeleri üzerine Roma dansla tanışmış. Romalılar da danstan ziyade sahne sanatlarından pandomimin gelişmesine katkıda bulunmuş.

Mim sanatçıların dans adımları, bugün balenin temelini oluşturmuş. İlk olarak İtalya'da Rönesans döneminde ortaya çıkan balenin gelişiminde, XIV. Louis'nin 1670'li yıllarda düzenlediği saray eğlenceleri önemli yer tutmuş. Bu haliyle bale sanatına müzik, drama, gelişmiş dekorlar, kostümler ve peruklar da eklenince, bale dünyaya yayılmaya başlamış. İki savaş arasındaysa Avrupa'da Amerikan sinemasının müzikli komedilerinde yarattığı modern dansları görüyoruz. 1950 ve 1960'larda rock and roll, twist, jerk, surf dansları Avrupa'da yayılmış. Slow gibi eşli danslarının yerini grup dansları almış.

Dans görülebilen bir müziktir

İstanbul'da kasapların hayvanları kesmeden önce bir tür vicdan rahatlatma ritüeli olarak hayvanların etrafında dönmeleri, onların önlerinde diz kırıp çökmeleri, bugün, sirtaki dediğimiz Yunan dansının temellerini oluşturuyor.

O dönem İstanbul kasaplarının çoğu Arnavut olmasına rağmen sirtakinin Yunan dansı olarak ünlenmesinin nedeni bilinmiyor. Aslında Hasapiko (kasap) dansı olarak bilinen sirtaki, 1960'tan sonra popüler Yunan dansı

haline gelmiş. 1964 yapımı Zorba filmi için düzenlenen dans, Mikis Theodorakis'in Zorba Dansı isimli müziğiyle onanıyor. Kelimeyse Sirta sözcüğüne Yunancada küçültme ve şirinleştirme eki olan -aki eklenerek elde

edilmiş. 60-65 bar/dakika tempo ve 2/4'lük ölçüye dayanan dans müziğinin geleneksel enstrümanıysa buzuki. Zamanla buzukiye bağlama, ud, santur, kanun, şimbal, laterna, tulum, davul ve akordeon da eklenmiş.

Sirtaki dansı figürleri coşku ve sevinç figürleri, koy verme ve dağıtma figürleri, toparlanma ve durulma figürleri olarak sınıflandırılıyor. Çeşitli sıçrama ve bükülmeleri saymazsak kolay bir dans olduğunu söylemek yanlış olmaz. Dans sonunda herkes yere çökerek selam verir. Seyirciden gelen alkışlarla müzisyenlere dönülerek selam verilir. Müzisyen yoksa seyirciyle göz teması kurmadan eğilerek selam verilir. Dansın içinde yer alan tabak kırma geleneğinin bir Yunan düğününde tartışan kişilere tepki olarak bir büyüğün rakı kadehini yere atarak "kalpler değil, bardaklar kırılсын" anlamına gelecek bir cümle söylemesiyle başladığı düşünülüyor. Zamanla bardağın yerini tabaklar, kriz nede niyleyse tabakların yerini de karanfil atma almıştır.

Kollarını sabit tutarak ayaklarını yüksek tempoda hızlı biçimde hareket ettiren dansçıları izliyorsak İrlanda dansını izliyoruz demektir. Bu dans toplumsal İrlanda dansı ve performans dansı olarak ikiye ayrılıyor. İrlanda toplumsal dansların Ceili 2-16 kişi arasında farklı şekillerde olabiliyor. Takım danslarıysa dörderli çiftler halinde veya bir kare şeklindeki dört kişi arasında olabiliyor. Performans dansları, "Riverdance" şovuyla ünlenen step dansı adıyla biliniyor. Step dansla-

rında yumuşak ve sert olmak üzere iki çeşit ayakkabı kullanılıyor. Sert ayakkabıların burun kısmı ve topukları çam elyafından yapılıyor. Özel olarak süslenmiş kıyafetler de ayakkabılar kadar önemli. The Chieftains, The Dubliners, Solas, Dervish gibi grupların yaptığı dans müziğinde flüt, akordeon, keman, gayda, gitar ve bodhránın sesini duyuyoruz.

3/4 zamanlı, diğer dillerde waltz olarak geçen vals in çıkış kaynağıysa, 16. yüzyıl ortalarında Fransa'nın Provence bölgesinde ortaya çıkan ve "Valto" olarak adlandırılan folklorik bir dans. Hatta İngiltere Kraliçesi I. Elizabeth'in Leicester Kontu'yla bu dansı yaptığı tablo büyük ün kazanmış. Vals, 19. yüzyılın başlarında Avusturya ve Almanya'da dans edilen bölgenin yerel farklılıklarını bünyesinde barındırarak gelişim göstermiş. Özellikle Kuzey Avusturya'nın Land lob der Enss bölgesinde uygulanan dans stili "Londler" adını alarak çok popüler olmuş. Vals kısa süre Johann Strauss'un müziğinin etkisiyle Viyana'da ve 1812'den itibaren de İngiltere'de geniş kitlelere ulaşmış, aristokrasinin beğenisini kazanarak baloların vazgeçilmez eğlencesi olmuş. Dansçılar, tuchfühlung denilen göğüslerin temas ettiği pozisyonu aldıktan sonra müziğin ilk

vuruşunda öne doğru topuk üzerinde daha sonra ayak parmakları üzerinde bir adım atar ve bu adımla ayak parmakları üzerinde yavaşça yükselir. Bunu yapmaya müziğin ikinci ve üçüncü vuruşunda da devam ederler. Üçüncü vuruşun sonunda topuk alçaltılarak başlangıç konumuna getirilir. Valste iniş ve çıkış hareketi önemlidir. Dansçılar omuzlarını zemine paralel hareket ettirir. Temel hareketse bir adım ileri, bir adım geri, bir adım yana ve ayakları toplama hareketinden oluşan üç adım dizisidir. Adımların zamanlamaları "Quick, Quick, Quick" veya "1, 2, 3" olarak adlandırılır. Edith Piaf, vals müziğinin küresel manada önemli ismidir. Günümüzde vals "Viyana Valsi" ve "Modern Vals" olmak üzere iki farklı ritim ve kategoride dünya dans literatüründe yer alıyor. Viyana valsinde kadınların bedenleri hafif geride, sağ elleri erkeğin eli üstünde ve sol elleri de kabarık eteklerinin üzerindedir. Dairede dönerken hep ileriye ve geriye gidilir. Sağa sola hareketin olmadığı, yedi dakika süren bu vals in kadınlarda sağlık problemlerine yol açtığı söyleniyor. Viyana valsinin sosyalleşmek amacıyla ve geniş salonlarda icra edilen bir dans olduğu da karşılaştığımız bilgiler arasında.

Cante (şarkı), Baile (dans) ve Toque (gitar) olmak üzere üç temel unsuru olan flamenkonun İspanya'nın güneyindeki Endülüs bölgesinde ortaya çıktığını söyleyenlerin yanı sıra bu bölgeye çingene tarafından Pakistan ve Hindistan'dan geldiğini söyleyenler de mevcut. Flamenkonun memleketini Córdoba, Sevilla ve Cádiz olarak sınırlandırabiliriz. Yıllarca zulüm gören, yoksulluk çeken, ezilen, toplumsal sorun ve güvenilmez olarak nitelendirilen, bütün tarihleri boyunca mal mülk edineme-yen, adı işlerde, tarım veya maden ocaklarında çalıştırılan çingene, hırs, şefkat, özgürlük ruhu, isyan ve sosyal kalıplaşmanın olmaması gibi etkenlerle flamenkoyu oluşturmuş. Acılarını, mutsuzluklarını flamenkoyla ifade etmişler. Flamenko'daki sert duruşlar ve ifadeler hep bunların sonucu olarak görülüyor.

1842'de Sevilla'da açılan flamenko gece klübü Cafe Cantante, flamenkonun başlangıcı kabul ediliyor. 1910 flamenkonun altın çağı, cafe cantentelerin ise sonudur. 1922'de düzenlenen şarkı yarışmasıyla flamenko profesyonelleşmiştir. 1936'da iç savaşla birçok sanatçı ülkeyi terk ettiğinden flamenko dünyaya açılmış, 1970'teyse festival olgusu ortaya çıkmış. Flamenkoda kırmızı ve siyah ana renklerdir. Kat kat uzun etekler, püsküllü şallar, halka küpeler, yelpazeler, saç ko nan kırmızı güller, 5-6 cm topuklu altı kösele üstü bantlı çivili ayakkabılar dansı tamamlayan aksesuarlardır. Vamo ya!: Gidelim!, Asi se baila!: İşte dans budur!, Asi se toca!: İşte çalmak budur!, Asi se canta!: İşte söylemek budur!, Eso es!: İşte bu!, Hassa!: Harika!, Ale!, Ole! gibi deyişler flamenkonun bir kültür olduğunu gösteriyor. Eskiden dansçıların alkışı daha çok kullandığını söyleyebiliriz. Flamenkoda kadın ve erkek genellikle birbirine dokunmaz. Modern flamenkoda gitara bas gitar, flüt, darbuka, davul, obua, elektronik gitar ve perküsyon aletleri eşlik eder. Gitarlarda "golpe" denilen yüzük parmağının tırnağıyla yapılan hafif vuruşlardan koruyun ince bir tabaka vardır. Gitarist önceden belirlenmiş bir düzende çalmak zorunda değildir. Repertuarındaki falsetalar, rasgueolar ve diğer geçiş pasajlarından seçerek çalar. Teknik olarak erkeklerin tenor kadınların da alto aralığında Flamenko şarkısı söylediğini görüyoruz.

ABC

Avrupa Birliğı'nın abece'si için

Temel Eğitim Sertifika Programı

ATAUM'un yürüttüğü eğitim programları temel ve uzmanlık eğitimi kursları olarak gerçekleştirilmektedir. AB Temel Eğitim Programı'nda genel olarak AB'nin oluşum süreci, kurumsal yapısı, işleyişi, politikaları, Türkiye-AB ilişkileri ve AB'deki son gelişmelerle ilgili olarak temel bilgiler verilmektedir.

ATAUM; Avrupa Birliği konularına yönelik olarak 1987'den bu yana sertifika programları düzenlemektedir.

Sertifika programları, bir akademik yıl içerisinde iki ayrı dönemde gerçekleşmekte, her bir dönem ise yaklaşık 3 aylık (~100 saat) bir zaman dilimini kapsamaktadır.

Sertifika programlarına kurumsal başvuruların yanısıra bireysel başvurular da yapılabilir.

ATAUM
Ankara Üniversitesi
Avrupa Toplulukları
Araştırma ve Uygulama Merkezi

Başvuru ve Bilgi için
ATAUM Öğrenci İşleri
Dahili: 2614 - 2615

www.ataum.ankara.edu.tr
ataum@education.ankara.edu.tr
+90(312)362 07 62 - 362 07 80 faks: +90(312)320 50 61
Ankara Üniversitesi Cebeci Kampüsü - ANKARA

Uzmanlık programı daha özel konuları içerir:

- Uluslararası İlişkiler
- Avrupa Birliği
- AB Sürecinde Türk Kamu Yönetimi
- Müzakere Teknikleri - Kùltürlerarası İletişim Teknikleri

Ayrıca kurum ve kuruluşların istekleri ve önerileri doğrultusunda AB ile ilgili çeşitli konularda özel eğitim programları açılmaktadır.

Kurs Ücreti: 1350 TL'dir.
(Bireysel katılımlarda kurs ücreti 3 taksit olarak ödenebilir)

ABC

Avrupa Birliğı'nın abece'si için

Temel Eğitim Sertifika Programı

ATAUM'un yürüttüğü eğitim programları temel ve uzmanlık eğitimi kursları olarak gerçekleştirilmektedir. AB Temel Eğitim Programı'nda genel olarak AB'nin oluşum süreci, kurumsal yapısı, işleyişi, politikaları, Türkiye-AB ilişkileri ve AB'deki son gelişmelerle ilgili olarak temel bilgiler verilmektedir.

ATAUM; Avrupa Birliği konularına yönelik olarak 1987'den bu yana sertifika programları düzenlemektedir.

Sertifika programları, bir akademik yıl içerisinde iki ayrı dönemde gerçekleşmekte, her bir dönem ise yaklaşık 3 aylık (~100 saat) bir zaman dilimini kapsamaktadır.

Sertifika programlarına kurumsal başvuruların yanısıra bireysel başvurular da yapılabilir.

ATAUM
Ankara Üniversitesi
Avrupa Toplulukları
Araştırma ve Uygulama Merkezi

Başvuru ve Bilgi için
ATAUM Öğrenci İşleri
Dahili: 2614 - 2615

www.ataum.ankara.edu.tr
ataum@education.ankara.edu.tr
+90(312)362 07 62 - 362 07 80 faks: +90(312)320 50 61
Ankara Üniversitesi Cebeci Kampüsü - ANKARA

Uzmanlık programı daha özel konuları içerir:

- Uluslararası İlişkiler
- Avrupa Birliği
- AB Sürecinde Türk Kamu Yönetimi
- Müzakere Teknikleri - Kültürlerarası İletişim Teknikleri

Ayrıca kurum ve kuruluşların istekleri ve önerileri doğrultusunda AB ile ilgili çeşitli konularda özel eğitim programları açılmaktadır.

Kurs Ücreti: 1350 TL'dir.
(Bireysel katılımlarda kurs ücreti 3 taksit olarak ödenebilir)

Avrupa
Gündemi...

ATAUM

e-bülten